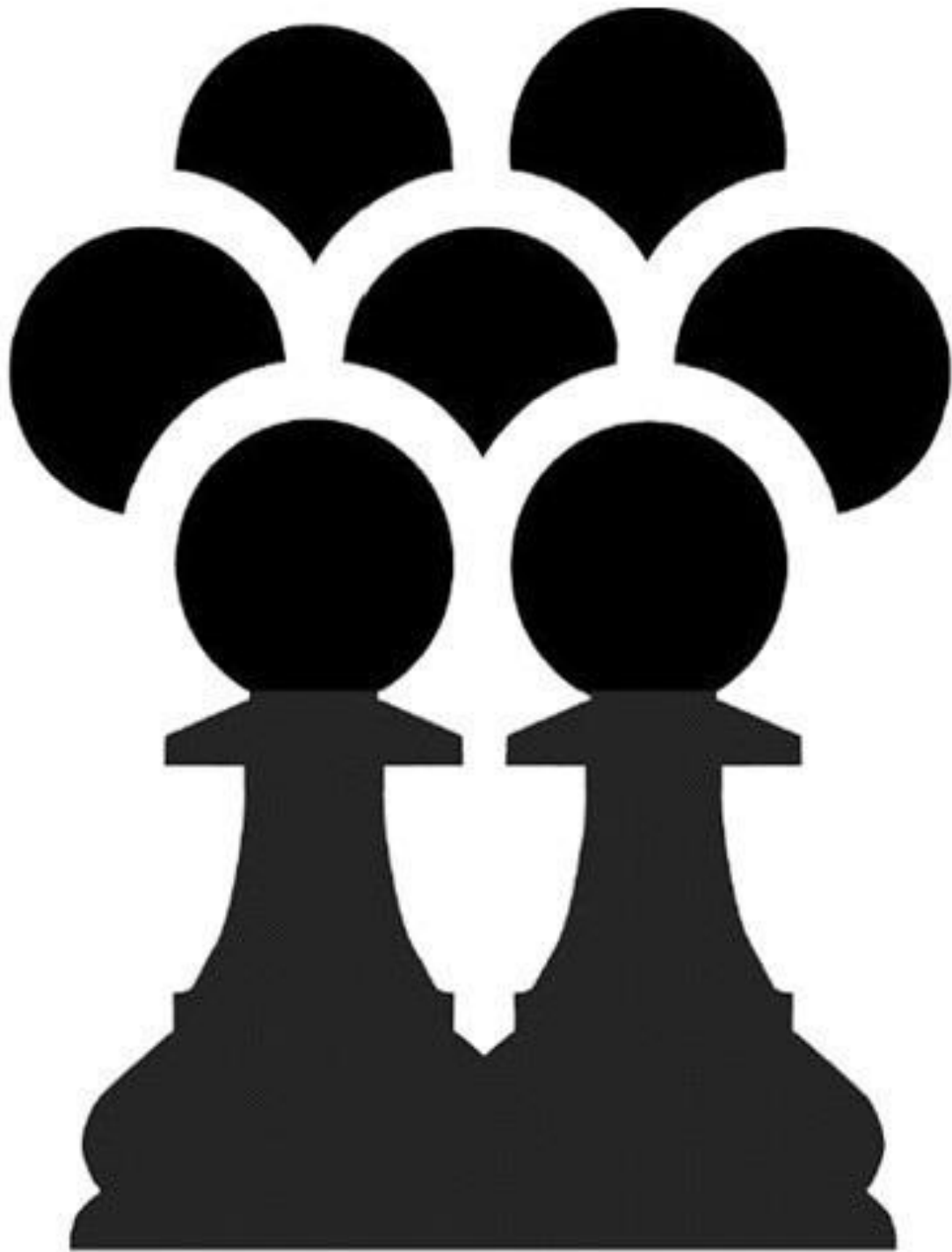

Clubblad van Schaakvereniging Promotie Zoetermeer

de Promoot

---

jaargang **74** | nummer **3** | april 2026

→ www.svpromotie.nl ←

DE PROMOOT

Clubblad van Schaakvereniging 'Promotie'

jaargang **74** | nummer **3** | april **2026**

Schaakvereniging 'Promotie' – opgericht 6 oktober 1952

Speelzaal: **Buurthuis 't Span:** Sullivanlijn 31, Zoetermeer (wijk 28, Noordhove), 079 - 341 37 92
Website: **www.svpromotie.nl**
Contributie: senioren (vanaf 20 jr): € 172,- / studenten: € 88,- / alleen extern: € 84,- / dubbelleden: € 110,-
Donaties: minimaal € 25,00
Bankrekening: NL79 INGB 0002 4053 62, t.n.v. Schaakvereniging Promotie, Zoetermeer

Ereleden: Gerhard Eggink, Hans Meijer, Manuel Nepveu, Gerard Swart, Jan Veldhuizen, Rob de Vries

bestuur	naam	telefoon	e-mail
voorzitter	P. van der Werve (Paul)	(06) 15 03 80 59	voorzitter.svpromotie@gmail.com
secretaris	N. Peerdeman (Nico)	(06) 36 19 07 24	secretaris.svpromotie@gmail.com
penningmeester	T.J.P. Morcus (Ton)	(06) 29 47 98 46	penningmeester.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader intern	M. Wichhart (Maarten)	(06) 24 85 91 19	wl.intern.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader extern	H. Ouwens (Bert)	(06) 15 03 80 88	wl.extern.svpromotie@gmail.com
algemeen adjunct	< vacature >		
voorzitter jeugdcommissie	B. Albertus (Bram)	(06) 23 33 29 95	jeugdleader.svpromotie@gmail.com

	naam	telefoon	e-mail
redactie clubblad De Promoot	H.J. Alberts (Henk)	(070) 320 64 29	redactie.depromoot@gmail.com
	R. de Vries (Rob)	(0172) 58 73 35	
webmasters svpromotie.nl	J. van den Berg (Jaap)	(079) 321 42 59	webmaster.svpromotie@gmail.com
	H. Noordhoek (Henk)	(06) 31 25 59 02	
materiaal-commissaris	C. Schoon (Chris)	(06) 23 07 66 17	ccschoon2010@kpnmail.nl

→ www.svpromotie.nl ←

Inhoud

Problemen:	Kort maar krachtig	<i>redactie</i>	blz. 1
Intro 1:	Redactioneel: Heden, verleden en toekomst	<i>redactie</i>	2
Intro 2:	Van de oude voorzitter	<i>Jaap van den Berg</i>	2
Intro 3:	Van de nieuwe voorzitter	<i>Paul van der Werve</i>	3
Intern:	Nog 9 rondjes te gaan	<i>Maarten Wichhart</i>	4
Intern:	Stand na de 21 ^e ronde (30 maart 2026)	<i>Maarten Wichhart</i>	5
Extern:	Seizoen 2025-2026: stand van zaken	<i>Bert Ouwens</i>	6
Extern:	Alle uitslagen en standen	<i>redactie</i>	7
Timman:	Twee iconen binnen 1 jaar...	<i>Rudi Matai</i>	8
Timman:	Timman stopt	<i>Hans Meijer</i>	8
Oude doos:	Zou Donald Trump kunnen schaken?	<i>Gerhard Eggink</i>	12
Varia:	Tragiek en heldendom van het "net niet"	<i>Manuel Nepveu</i>	13
Tata:	De laatste koning	<i>Jan Willem Duijzer</i>	14
Partij:	Lesgeven aan de jonkies	<i>Manuel Nepveu</i>	16
Ru Ru:	Rudi's Rubriek	<i>Rudi Matai</i>	18
Museum:	De werelden van Jan Toorop	<i>Henk Alberts</i>	20
Tata:	Nodirbek Abdusattorov	<i>Han Baas</i>	21
Matcom:	Moskou aan de Dobbe	<i>Chris Schoon</i>	22
Theorie:	Het Traxlertrauma	<i>Harrie Boerkamp</i>	23
Problemen:	Wit/zwart speelt en wint	<i>redactie</i>	25
Partij:	Zonder geluk schaakt niemand wel	<i>John Tan</i>	26
Spanning:	Als de haven in zicht is.....	<i>Jan Willem Duijzer</i>	28
Museum:	Tentoonstelling 'Art She Crafted'	<i>Henk Alberts</i>	29
Hulp:	En een beetje hulp is ook nooit weg...	<i>Rob de Vries</i>	30
Problemen:	12x mat in 2	<i>redactie</i>	31
Puzzel:	Kerstpuzzel 2025: oplossing + uitslag	<i>Jan Blankespoor</i>	32
Problemen:	Oplossingen problemen	<i>redactie</i>	33
Agenda:	Alle evenementen t/m zomer 2026	<i>bestuur</i>	34

Kort maar krachtig

oplossingen: → blz. 33

[A] wit aan zet ○	[B] wit aan zet ○	[C] wit aan zet ○

<i>intro 1</i>		Redactioneel: Heden, verleden en toekomst	<i>Henk Alberts Rob de Vries</i>
----------------	---	--	--------------------------------------

In deze Promoot veel artikelen over het **heden**. Dat zijn dan de verslagen over de interne (spannend wie er dit jaar de opvolger van Bernard zal worden). Verder de externe met niet alleen de uitslagen, maar ook bespreken verschillende spelers hun falen, hun successen en hoe dit alles tot stand is gekomen (schwindel, geluk, gevallen vlag, blunder en soms een beetje hulp van de tegenstander). En natuurlijk krijgt het afgelopen Tata-toernooi weer de nodige aandacht.

Maar er is zeker ook de nodige aandacht voor het **verleden**. Immers overleed op 18 februari jongstleden Jan Timman. Dus logischerwijs kijken in dit nummer van de Promoot diverse schrijvers terug op het rijke schakersleven van onze Nederlandse trots 'best of the west' Jan Timman. Dat begint al in het artikel van de oude voorzitter en gaat vervolgens verder in de bijdrage van Rudi Matai. Dan nog een artikel van Hans Meijer, welk artikel Hans overigens – afgezien van de laatste regel – reeds voor het overlijden van Jan Timman geschreven had. Verder kunt u in de vorige Promoot in de rubriek 'de oude doos' van de hand van de 'nog oudere voorzitter' Ruurd Kunnen nóg een artikel over Jan Timman vinden. En dan wijst Rudi Matai er ook nog op dat in de Promoot van januari 1982 zelfs een interview met Jan Timman zelf te vinden is.

Maar er is meer **verleden** in deze Promoot. Dat betreft in eerste instantie dan vooral het afscheid van voorzitter Jaap van den Berg. Hij kijkt zelf terug in zijn 'van de oude voorzitter.' Dank aan Jaap dat hij in zijn laatste 'van de oude voorzitter' de redactie nog een keer apart noemt en bedankt. Maar vooral dank aan Jaap voor al die jaren – maar liefst 17 – dat hij zich als voorzitter voor de vereniging heeft ingezet.

De **Toekomst** is misschien nog wel het slechts vertegenwoordigd in deze Promoot. Uiteraard stelt de nieuwe voorzitter Paul van der Werve zich voor. Als speerpunt voor de **toekomst** benoemt Paul het aantrekkelijk houden van de club voor de wat sterkere speler. Daarbij worden in zijn bijdrage een aantal, deels al gestarte, initiatieven benoemd. We zullen er ongetwijfeld in komende Promoten meer in detail over lezen. Bijvoorbeeld over de nieuwe website (door Henk Noordhoek) of over schaaktrainingen voor volwassenen (door Harry Boerkamp). In deze Promoot leest u al wel welke briljante (?!) ideeën onze materiaalcommissaris reeds voor de toekomst had afgestoft ('Moskou aan de Dobbe'). Uiteraard verwelkomt de redactie bij deze de nieuwe voorzitter en wenst hem veel succes (en plezier) bij het – samen – vormgeven van de toekomst van onze club.

Rest ons om u veel plezier te wensen bij het lezen van al deze en nog veel meer artikelen.

<i>intro 2</i>	Van de oude voorzitter		<i>Jaap van den Berg</i>
----------------	-------------------------------	--	------------------------------

Tijdens de afgelopen ALV op 9 maart heb ik het voorzitterschap overgedragen aan Paul van der Werve. In de jaren van mijn voorzitterschap heb ik er de gewoonte van gemaakt deze vergaderingen te openen met het lezen van een passage uit een boek over schaken. Zo vlak na het overlijden van Jan Timman vond ik het gepast een bladzijde voor te lezen uit *64+1 De ontdekking van de hemel in 65 velden*.

In 65 hoofdstukjes analyseert Timman dit boek van Harry Mulisch. Mijn keuze viel op het hoofdstuk 'Retrograde' waarin Timman de schrijver vergelijkt met de componist van een eindspelstudie. De uitkomst van het boek staat vast. In dit geval de vernietiging van de Stenen Tafelen. Dat moet omdat God teleurgesteld is in de mens en daarom zijn contract met de mens (vastgelegd in de Stenen Tafelen) wil intrekken. Vanuit dat gegeven werkt de schrijver terug, zoals in het schaken een componist van eindspelen te werk gaat. Daarin staat de slotstelling centraal. Als de componist die gevonden heeft, werkt hij terug en stelt hij zich steeds de vraag: Wat is de vorige zet geweest? In plaats van vooruit te denken, graaft hij terug: de retrograde.

Over teruggraven gesproken, in maart 2009 verscheen voor de eerste keer een “Van de voorzitter” van mijn hand. Alleen al het virtueel doorbladeren van die Promoot laat zien dat er het nodige veranderd is. Veel namen die toen in de interne competitieranglijst stonden, zijn helaas niet meer onder ons. We zijn twee keer verhuisd. Van de Olympus zijn we teruggegaan naar de Gondelkade. En toen we ons daar niet meer welkom voelden hebben we een goed onderkomen gevonden in ‘t Span in Noordhove. Zeker die laatste verhuizing was een spannende omdat die meer inhield dan een ander speellokaal. Want de dinsdagavond ruilden we in voor de maandagavond en jeugd en senioren gingen weer op dezelfde avond spelen. Dat is goed uitpakkt. Ook hebben we de clubavonden gevarieerder gemaakt: de mogelijkheid van een korter speltempo en meer rapid. Daarin blijven we zoeken naar verbeteringen. Ook omdat we ons als bestuur realiseren dat de vereniging impulsen nodig heeft om aantrekkelijk te blijven. Ik was daarom blij met de steun in de ALV voor de plannen om de website vernieuwen en het opzetten van een goede structuur voor schaaktrainingen aan volwassenen.

Ik dank op deze plaats de leden voor het gestelde vertrouwen en in het bijzonder de bestuursleden met wie ik de afgelopen jaren heb samengewerkt. En een speciaal woord van dank voor de drie functionarissen die al in functie waren bij mijn aantreden en dat nog steeds zijn: de redactie van De Promoot (Henk Alberts en Rob de Vries) en onze onverwoestbare materiaalcommissaris Chris Schoon.

En daarmee draag ik de voorzittershamer over aan Paul van der Werve in alle vertrouwen dat hij met zijn avontuurlijke geest Promotie verder zal brengen.

intro 3	Van de nieuwe voorzitter		Paul van der Werve
----------------	---------------------------------	---	---------------------------

Op de ALV van 9 maart had ik de eer om de voorzittershamer van Jaap van den Berg over te mogen nemen en de vergadering af te sluiten. In mijn slotwoord gaf ik aan het gevoel te hebben nu grote schoenen te moeten vullen. Immers: Jaap heeft maar liefst 17 jaar onze club adequaat door soms woelige tijden geleid. Hij deed dat ook nog op een transparante, integere én mensgerichte wijze. Ons past niets dan grote dankbaarheid! Het afgelopen jaar zorgde Jaap voor wat men een warme overdracht noemt, hetgeen ik als heel prettig heb ervaren. Want er speelt genoeg, onze club staat voor grote uitdagingen: door vergrijzing afnemende ledenaantallen, het verlies van enkele sterkhouders en onzekerheid over onze speellocatie op de niet eens zo lange termijn.

Zoals Jaap aangaf zijn er al enkele initiatieven in gang gezet om deze uitdagingen bij de kop te pakken: meer variatie in speltempo, een nieuwe website en schaaktrainingen voor volwassenen. Het is mijn ambitie die verder uit te bouwen. Verder wil ik impulsen gaan geven aan het jeugdschaak, de doorstroming naar de senioren en het aanboren van nieuwe doelgroepen, wellicht zelfs onder “de andere helft van de bevolking”. Speerpunt is daarnaast het aantrekkelijk houden van de club voor de wat sterkere speler.

De vanuit de bridgeclub genomen initiatieven rond het Denksportcentrum Zoetermeer biedt ons allerlei kansen. Hopelijk lukt het om hiervoor politieke steun te vinden in de gemeente. Hoe dan ook gaan we de betrekkingen aanhalen met onze “concullega”, de SV Botwinnik! Dat we in het najaar van 2027 ons 75-jarig bestaan vieren creëert een mooi momentum.

Tot slot nog iets over de “avontuurlijke geest” die Jaap me toedicht. Voor degenen die, mijn speelstijl als schaker kennende, nu de schrik om het hart slaat: wees gerust! De ruime ervaring die ik in mijn loopbaan met bestuurlijke kwesties heb opgedaan, zal me behoeden voor al te wilde plannen. Maar de ambitie om onze mooie club verder te brengen en daarbij ook nieuwe mogelijkheden te verkennen, die heb ik zeker wel!

□

intern	Nog 9 rondjes te gaan	Maarten Wichhart
---------------	------------------------------	-----------------------------

De paaseieren zijn weer gevonden, en het seizoen zit er alweer voor 70% op. En het is nog steeds ongekend spannend. Eind vorig jaar schreef ik over de 5 kanshebbers op de titel. En daar zijn er na het eerste kwartaal van 2026 nog 4 van over.

Han is doorgegaan waar hij mee bezig was, veel punten pakken. In december stond hij op een gedeelde eerste plaats, en dat is nu nog steeds het geval. Medekoploper was destijds Sipke. Hij wist Han in januari te verslaan, maar liet zich wel verrassen door Jaap en Tom. Daardoor staat hij nu op positie 3.

De nieuwe medekoploper is Henk, die met een mooie tussensprint de weg naar boven heeft gevonden. De nummer 4 is de revelatie van het seizoen, Jaap. In ronde 20 liep hij tegen de eerste nederlaag van dit seizoen aan, maar hij staat nog op een geweldige score. Voor de aardigheid heb ik een kruistabelletje gemaakt met de scores van 'de grote vier'. Kijkt u zelf wie hierin de beste score heeft.

	Han	Henk	Sipke	Jaap	Totaal
Han	-	$\frac{1}{2} / \frac{1}{2}$	1 / 0	$\frac{1}{2}$	2½ uit 5
Henk	$\frac{1}{2} / \frac{1}{2}$	-	0	0 / 1	2 uit 5
Sipke	0 / 1	1	-	0	2 uit 4
Jaap	$\frac{1}{2}$	1 / 0	1	-	2½ uit 4

Na dit kwartet is er een gaatje van 27 punten naar de rest. Om dit verschil te overbruggen zullen de achtervolgers een geweldige serie overwinningen moeten noteren.

Naast de spannende competitie, hadden we dit jaar ook een spannende ALV. Het voorbije decennium was dit vaak een hamerstuk. Vaak was het binnen een uurtje wel bekeken. Pas tijdens het jaarlijkse betoog van Chris, waarbij de bestuursleden op het pluche afgerekend worden op hun (gebrek aan) performance, kwam de zaal enigszins tot leven. Dit jaar was dat anders. Van begin tot eind werd er driftig gediscussieerd over uiteenlopende onderwerpen.

Leuk om te zien dat er bevlogen gesproken werd over het trainingsplan van Harrie. De exacte vormgeving zal even zoeken zijn, maar ik denk dat dit een kans is. Laten we met zijn allen zorgen dat dit van de grond komt, zodat de vereniging interessanter wordt voor nieuwe aanwas.

Interessant was ook de discussie over de nieuwe website. Jan Willem wist onze huidige website te omschrijven als een site voor oude mannen, voor 60-plussers. Ik heb sinds die tijd bij verschillende personen in mijn omgeving gepeild of zij dat ook vonden. Unaniem was men het met Jan Willem eens. Over de vormgeving van de nieuwe website waren de meningen nog flink verdeeld. Persoonlijk ben ik vooral benieuwd wie de video-verslagen gaat maken.

Als wedstrijdleider intern zal ik ook mee moeten met de moderne tijd. Met pijn in het hart zal ik afscheid gaan nemen van het prehistorische DOS-programma dat al vele jaren zijn trouwe dienst bewezen heeft. Gelukkig komt hier dankzij Erwin een geweldig nieuw systeem voor terug. Het zal even wennen zijn, maar dan zullen we hier veel plezier van gaan hebben.

Mooie ontwikkelingen allemaal. De lange vergadering had alleen een groot nadeel, pas na de klok van tien konden we gaan vluggeren.

□

intern	Stand na de 21^e ronde (periode 2, ronde 6, 30 maart 2026)	Maarten Wichhart
---------------	--	-------------------------

groep 1					groep 2				
kl.	speler	punten	Elo	TPR	kl.	speler	punten	Elo	TPR
1	J. Baas	264	1957	2112	1	M. Wichhart	168	1963	1812
2	H. Noordhoek	264	2004	2079	2	J. Veldhuizen	162	1786	1921
3	S. de Swart	252	1982	2110	3	M. Nepveu	157	1944	1741
4	J. van den Berg	243	1846	2201	4	D. Kanbier	152	1838	1879
5	J. Tan	216	1869	1904	5	H. Boerkamp	143	1876	1909
6	P. van der Werve	216	2069	1997	6	J. Koster	142	1928	1786
7	S. Kooiman	209	1978	2083	7	F. Martens	138	1720	1819
8	R. Minnema	201	1970	1921	8	S. de Vries (j)	138	1767	1887
9	J. Mostert	201	1909	1978	9	D. Ramadan	137	1790	1644
10	J. Blankespoor	198	1900	1966	10	K. Breed	128	--	1723
11	Tim van der Helm (j)	198	1800	1892	11	C. Remie	124	--	1686
12	B. Ahlers	192	2122	1942	12	R. de Vries	124	1668	1646
13	J. Lipka	189	1688	1844	13	D. Brinkman	124	1727	1604
14	H. Ouwens	189	1936	1927	14	T. Morcus	124	1906	1642
15	T. vd Nieuwendijk	186	1757	1882	15	C. Schoon	122	1591	1669
16	J.W. Duijzer	186	2117	1715	16	R. Schroeder	120	--	1496
17	E. Guijt	186	1889	1913	17	JW Brunt	118	--	1606
18	C. Veld	171	--	1815	18	O. van den Bout (j)	114	1719	1708
19	Tom van der Helm	168	1806	1790	19	W. Tsai	112	--	1267
20	D. Bhoelan	166	--	1790	20	M. Engelsman	112	--	1688
21	H. Minnema	155	1895	1809	21	P. Hijma	108	1650	1412
22	J. Sibbing	147	1871	1716	22	A. Veld (j)	96	1282	1524
					23	R. Matai	94	1723	--
					24	N. Peerdeman	86	1941	--
					25	J. de Roo	76	1599	965
					26	M. Alkhaled	72	--	1487
					27	A. Osmani	64	--	1325
					28	D. Strikwerda	62	1246	1431

Deze ranglijsten staan in volgorde van TOTAAL aantal punten over periode 1 + 2 (in tegenstelling tot die op de website)

Citaat van de maand [1]

“Ik speel altijd simultaan: tegen mijn tegenstander en tegen mezelf”

[Kees Breed, tijdens een mini-simultaan door Manuel tijdens het womischa] (*)

(*) woensdagmiddagschaak:

*iedere woensdag | gewoon in 't Span | van 13:30 uur tot .....
met zelf te kiezen tegenstander(s) | speeltempo onderling af te spreken
met drankjes en bitterballen | live commentaar door Ton Morcus (**)*

(**) tijdens het spelen van zijn eigen partijen!

<i>extern</i>	Seizoen 2025-2026 stand van zaken op 2 april 2026	Bert Ouwens
---------------	---	------------------------------

Dit seizoen nemen we deel met 6 teams aan de externe competitie, 4 teams in de HSB en 2 teams in de KNSB.

HSB-competitie: Promotie H1 en H3: klasse 1B | Promotie H2: klasse 1A | Promotie H4: klasse 2A

H1 keert terug naar de hoogste klasse van de Haagse schaakbond! Een wedstrijd voor het einde van de competitie kan het kampioenschap ons niet meer ontgaan, of zoals Jan Willem heel scherp aangaf: We zijn zelfs eerder kampioen dan PSV. Er zijn opvallende scores van Han (5 uit 6), Sipke (5½ uit 6) en Maurice, die laatste kan nog gaan voor een 100% score, hij staat nu op 5 uit 5. Daarnaast zijn we ook blij dat Eelco met ons meedoet en is het mooi dat jeugdtalent Tim in zijn eerste jaar in H1 goed overeind blijft (TPR van 1927).

H2 is een stabiel team en heeft zich, zoals verwacht, makkelijk kunnen handhaven in de eerste klasse van de HSB. Ze eindigen naar verwachting in de subtop. Hans Minnema is dit seizoen doorgebroken met een score van 5 uit 6. Laten we hopen dat hij deze lijn kan doortrekken. Ook Erwin Guijt is sterker geworden en heeft nu een score van 3½ uit 5.

H3 is een mix tussen jong en oud, waarbij de tieners Johan Heskes, Djezzmonde Kanbier, Alec Veld, Diego Bhoelan en Ib Mugge, de ruimte krijgen om ervaring op te doen in de sterke eerste klasse, dezelfde klasse waarin H1 kampioen is geworden. Ook H3 wist net als H4 van de twee zwakste teams te winnen en daarmee hebben ze degradatie weten te voorkomen, en dat is dus al een wedstrijd voor het einde definitief. Goede scores van Tom van der Helm (4 uit 6) en jeugdtalent Ib Mugge (3 uit 5).

H4 is vorig jaar kampioen geworden in de derde klasse van de HSB. Ze zijn het team van het jaar (2025) van onze club. De eerste wedstrijd werd met 5-3 verloren, geen slecht resultaat tegen een sterk team. Daarna won H4 twee keer van de zwakste teams en daarmee wisten ze zich te handhaven, heel knap van teamleider Chris Schoon. John Tan is de kopman van het team en heeft een geweldige score van 5 uit 6 (nog geen partij verloren).

KNSB-competitie: Promotie K1: klasse 2B | Promotie K2: klasse 4F

Dan de KNSB-teams. K1 en K2 hebben het dit jaar heel zwaar gehad. Beide teams gaan helaas degraderen. Laten we hopen dat de komende jaren een aantal spelers zich door ontwikkelen en K1 en K2 kunnen versterken, dat is hard nodig.

K1 heeft het dit jaar heel zwaar in de tweede klasse van de KNSB, nu spelers als Bannink en Kuipers helaas niet meer meedoen. Tot nu werd er slechts een wedstrijd gelijk gespeeld en de rest verloren, daarmee is degradatie een feit. Jammer is dat Ben Ahlers zich tijdens het seizoen heeft teruggetrokken, want hij was onze best scorende speler. We hopen dat hij volgend jaar weer wil meedoen.

K2 heeft slechts een keer gewonnen en de rest van de wedstrijden verloren. Voorman Tom van der Helm heeft zijn uiterste best gedaan om er wat van te maken. Hij heeft als enige speler aan alle wedstrijden meegedaan. Goede scores zijn er voor Peerdeman en Ramadan, wel jammer dat ze maar drie wedstrijden mee konden doen.

Bekerteams

Het bekerteam voor de KNSB is in de eerste wedstrijd uitgeschakeld door Philidor Leiden.

In de HSB deden we mee met twee bekerteams. Het eerste team haalde de halve finale, maar werd daarin uitgeschakeld door stadsgenoot Botwinnik. Het tweede bekerteam voor de HSB (gemiddelde rating 1800) won de eerste ronde, maar werd vervolgens uitgeschakeld door het sterke HSV.

□

extern	Alle uitslagen + standen (bekerwedstrijden: → blz. 21)	redactie
---------------	--	-----------------

team	klasse	wedstrijd	uitslag	match- punten	bord- punten	stand
K1	KNSB 2B	Promotie K1 – De Waagtoren 1 CSV 1 – Promotie K1 Promotie K1 – De Wijkertoren 1 Philidor Leiden 1 – Promotie K1 Leiderdorp 1 – Promotie K1 Promotie K1 – Spijkenisse 1 Kennemer Comb. 2 – Promotie K1 Promotie K1 – Caïssa-Eenhoorn 2 VAS 2 – Promotie K1	1 - 7 4 - 4 2½ - 5½ 5½ - 2½ 6 - 2 2½ - 5½ 5½ - 2½ 2½ - 5½ 6½ - 1½	1 (max. 18)	21 (max. 72)	10 ^e (10 teams)
K2	KNSB 4F	Promotie K2 – Paul Keres 5 Krimpen a/d IJssel 2 – Promotie K2 Promotie K2 – DD 3 Erasmus 1 – Promotie K2 RSR Ivoren Toren 2 – Promotie K2 Promotie K2 – Voorschoten 2 Oud Zuylen-Utrecht 2 – Promotie K2 Promotie K2 – Schaakhuis 1 DSC Delf 3 – Promotie K2	3½ - 4½ 6 - 2 5 - 3 6 - 2 5 - 3 1 - 7 5 - 3 3 - 5 6 - 2	2 (max. 18)	24½ (max. 72)	9 ^e (10 teams)
H1	HSB 1B	Promotie H1 – SHTV 1 RSC-Belgisch Park 1 – Promotie H1 Promotie H1 – Promotie H3 DSC 4 – Promotie H1 Promotie H1 – Botwinnik 2 HSV 1 – Promotie H1 Promotie H1 – Schaakmat W. 2	6½ - 1½ 4 - 4 5 - 3 2 - 6 6½ - 1½ 1½ - 6½ 21 april	11 (max. 12)	34½ (max. 48)	1 ^e (8 teams) kampioen
H2	HSB 1A	DD 3 – Promotie H2 Promotie H2 – Scheve Toren 1 Voorburg 1 – Promotie H2 Promotie H2 – DSC 6 Promotie H2 – DSC 5 Schaakhuis 1 – Promotie H2 Promotie H2 – SHTV 2	3½ - 4½ 3 - 5 4½ - 3½ 6 - 2 4½ - 3½ 4 - 4 21 april	7 (max. 12)	25½ (max. 48)	4 ^e (8 teams)
H3	HSB 1B	Botwinnik 2 – Promotie H3 Promotie H3 – HSV 1 Promotie H1 – Promotie H3 Promotie H3 – SHTV 1 RSC-Belgisch Park 1 – Promotie H3 Promotie H3 – Schaakmat W. 2 Promotie H3 – DSC 4	4½ - 3½ 5½ - 2½ 5 - 3 ½ - 7½ 6½ - 1½ 5½ - 2½ 21 april	4 (max. 12)	19½ (max. 48)	6 ^e (8 teams)
H4	HSB 2A	Promotie H4 – Voorburg 2 Botwinnik 3 – Promotie H4 Promotie H4 – DCSV 1 HSV 2 – Promotie H4 Promotie H4 – Rijswijk 3 DSC 8 – Promotie H4 Promotie H4 – Wassenaar 1	3 - 5 3½ - 4½ 4½ - 3½ 5 - 3 2½ - 5½ 6 - 2 22 april	4 (max. 12)	19½ (max. 48)	6 ^e (8 teams)

Timman	Twee iconen binnen 1 jaar...	Rudi Matai
---------------	-------------------------------------	-------------------

Op 28 februari vorig jaar overleed Bernard Bannink, ons clubicoon. En op 18 februari 2026 overleed ons nationale schaakicoon Jan Timman.

Twee grote namen verdwenen uit het leven van ons Promotianen binnen een tijdsbestek van nog geen jaar. Wat te zeggen over Timman? Toen Promotie werd opgericht leefde hij al. Hij was toen nog geen 1 jaar oud. De kunstenaar onder de schakers, zo werd hij genoemd. Hij was er altijd om commentaar te geven op partijen en toernooien. Hij stond na het overlijden van Euwe in 1981 ver boven elke andere Nederlandse schaker. Gigantische ervaring deed hij op in de jaren 70, 80 en 90. Terugdenkend was het altijd een fijn idee dat er iemand was met zoveel kennis die de schaakontwikkelingen kon duiden. En dan nog iemand die heel gewoon een Nederlander was, geboren in Delft. Iemand die ook, net als ik, ooit mee had gedaan aan het (jeugd)kampioenschap van de HSB als ik het goed heb.

Op de site van chess.com stond een mooi in memoriam van Timman, met indrukwekkende foto's. Op één daarvan loopt hij naar de begrafenis van Euwe in 1981, samen met zijn vrouw Ilse. Op de betreffende foto loopt Timman vlot door in een lederachtige jas. Een nog jonge energieke man, slechts iets ouder dan de helft van mijn huidige leeftijd. Bij het zien van deze foto komt een citaat van de Russische schaker Eduard Gufeld bij mij op: "wat waren we jong, en wat een geloof hadden we in ons eigen kunnen." Timman was trouwens ook een voorloper van de inclusieve samenleving met zijn eerste Surinaamse vrouw. Zij was psycholoog en schreef tenminste 1 Surinaams kookboek. Mijn moeder heeft dat boek. Zelf heb ik dan weer een aantal boeken van Timman, onder andere de partijen die hij enkele jaren geleden van Euwe heeft geanalyseerd, heerlijk om dat in het Nederlands, onze gezamenlijke moedertaal te kunnen lezen, wetende dat het ook oorspronkelijk in die taal geschreven is.

We gaan Timman, zijn commentaren en zijn boeken heel erg missen. Slechts 74 werd hij. Hoeveel had hij de schaakwereld nog kunnen geven? Regelmatig kwam er een nieuw boek van hem uit. Het is niet anders, we hadden hem nog vele mooie jaren gegund, net zoals we dat Bernard hadden gegund. In de Promoot van januari 1982 staat op blz 17 een interview met een 30-jarige Timman. Mooi om terug te lezen, na 44 jaar. Doet u dat vooral.

Laten we Timman eren op de best mogelijke manier: door te schaken als ware kunstenaars!

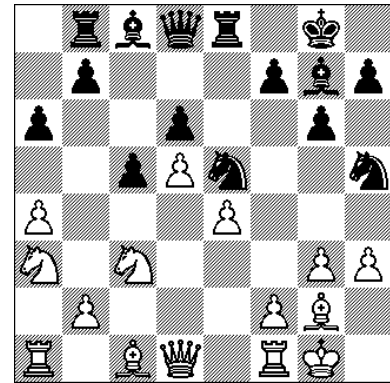
Timman	Timman stopt	Hans Meijer
---------------	---------------------	--------------------

Tijdens het Nederlands Kampioenschap voor de jeugd in april 1968 in Amersfoort was er op een van de avonden een wedstrijd tussen de regionale schaakbonden. Een van mijn tegenstanders die avond was Jan Timman die na de opening al min of meer gewonnen stond omdat mijn kennis van de door hem gespeelde opening nihil was. Dat was mijn eerste kennismaking met het schaakfenomeen Jan Timman.

In opdracht van zijn trainer Hans Bouwmeester deed Timman in 1968 niet mee aan het jeugdkampioenschap. Bouwmeester vond het niveau te laag. Timman had de jeugd NK's van 1966 en 1967 gewonnen en richtte zich op toernooien van een hoger niveau. In 1968 won Hans Böhm en in 1969 Gert Ligterink. Ik eindigde in 1968 op een gedeeld derde plaats en begreep toen dat een schaakcarrière voor mij niet weggelegd was. In Matten 6, 2009, pp. 64-69, staat een verhaal van de langharige vijftienjarige Jan Timman over zijn reis en die van zijn begeleider de communist Berry Withuis naar het jeugdwereldkampioenschap van 1967 in Jeruzalem.

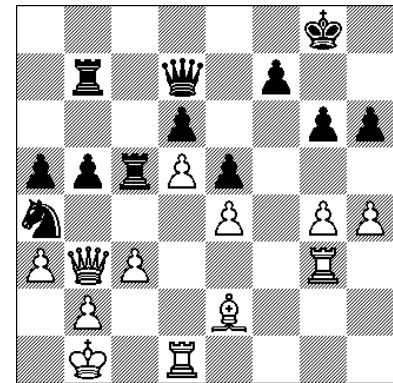

1.d4 e6 2.c4 Pf6 3.g3 c5 4.d5 exd5 5.cxd5 d6 6.Pc3 g6 7.Lg2 Lg7
 8.Pf3 O-O 9.O-O Te8 10.Pd2 a6 11.a4 Pbd7 12.h3 Tb8 13.Pc4 Pe5
 14.Pa3 Ph5 15.e4 *zie diagram* →
 15...Tf8 16.g4 Dh4 17.gxh5 Lxh3 18.h6 Lh8 19.Pe2 f5 20.exf5 Txf5
 21.Pg3 Tbf8 22.Pxf5 Txf5 23.Db3 Lxg2 24.Kxg2 De4+ 25.f3 Pxf3 26.Dxf3
 Txf3 27.Txf3 Dxe2+ 28.Tf2 Dg4+ 29.Kf1 Dd1+ 30.Kg2 Ld4 31.Tb1 Dg4+
 32.Kf1 Dd1+ 33.Kg2 Dg4+ 34.Kf1 b5 35.axb5 axb5
 36.Ta1 Lxf2 37.Kxf2 Da4 38.Tb1 Dh4+ 39.Ke2 De4+ 40.Kd1 Df3+ 0-1

[4] Anatoly Karpov – Jan Timman, Mar del Plata, 1982

1.e4 c5 2.Pf3 e6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pf6 5.Pc3 d6 6.g4 h6 7.Tg1 Le7
 8.Le3 Pc6 9.Le2 a6 10.Dd2 Pxd4 11.Dxd4 e5 12.Dd2 Le6 13.Lf3 Pd7
 14.Pd5 Lg5 15.O-O-O Tc8 16.Kb1 Lxd5 17.exd5 Pc5 18.Th1 Df6
 19.Lg2 Lxe3 20.fxe3 Dh4 21.Lf3 O-O 22.De1 Dd8 23.e4 Db6 24.De3 Db5
 25.h4 Pa4 26.Db3 Tc5 27.Th3 Tfc8 28.c3 T8c7 29.Ka1 Dd7 30.Le2 b5
 31.a3 a5 32.Kb1 Tb7 33.Tg3 g6 *zie diagram* →
 34.g5 h5 35.Lf1 Tcc7 36.Dc2 b4 37.axb4 axb4 38.c4 b3 39.Dg2 Tb4
 40.Dh3 Dxh3 41.Txh3 Pc5 42.Kc1 Pxe4 43.Te3 Pc5 44.Kd2 Pa4
 45.Tc1 Pxb2 46.c5 Td4+ 47.Ke2 Txc5 48.Txc5 dxc5 49.Txb3 Pc4
 50.Tc3 Txh4 51.Ke1 Te4+ 0-1

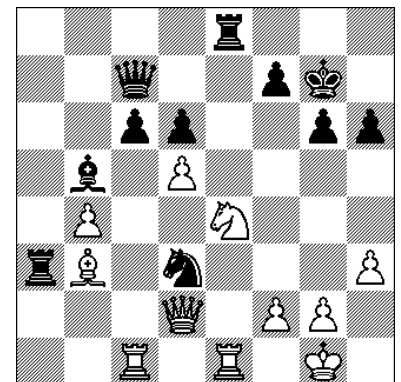

Timman analyseerde deze partij in 'Schaakwerk 1', 1983, pp. 156-166. Hij won het IV Torneo Magistral Internacional de Ajedrez Clarín in Mar del Plata met grote overmacht met een score van 9½ uit 13. Bernard Bannink en ik speelden in het Mar del Plata Open van 2018. De Argentijnse FIDE meester Raúl Lapicki dacht dat wij de eerste Nederlanders waren die in Mar del Plata schaakten. Toen ik hem erop wees dat Timman de eerste was reageerde hij enthousiast. Hij had Timman van Karpov zien winnen.

[5] Jan Timman – Garry Kasparov, Hilversum, 1985

Nadat Kasparov wereldkampioen geworden was speelde hij in Hilversum een korte match tegen Jan Timman. Kasparov won deze match met 4 uit 6 maar Timman won onderstaande partij.

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 a6 4.La4 Pf6 5.O-O Le7 6.Te1 b5 7.Lb3 d6 8.c3 O-O
 9.h3 Lb7 10.d4 Te8 11.Pg5 Tf8 12.Pf3 Te8 13.Pbd2 Lf8 14.a3 h6 15.Lc2 Pb8
 16.b4 Pbd7 17.Lb2 g6 18.c4 exd4 19.cxb5 axb5 20.Pxd4 c6 21.a4 bxa4
 22.Lxa4 Db6 23.Pc2 Dc7 24.Lb3 La6 25.Tc1 Lg7 26.Pe3 Lb5 27.Pd5 Pxd5
 28.Lxg7 Kxg7 29.exd5 Pe5 30.Pe4 Pd3 31.Dd2 Ta3 *zie diagram* →
 32.Pf6 Txe1+ 33.Txe1 Kxf6 34.Dc3+ Pe5 35.f4 La4 36.fxe5+ dxe5
 37.d6 Dxd6 38.Df3+ Ke7 39.Dxf7+ Td8 40.Td1 Ta1 41.Df6+ 1-0

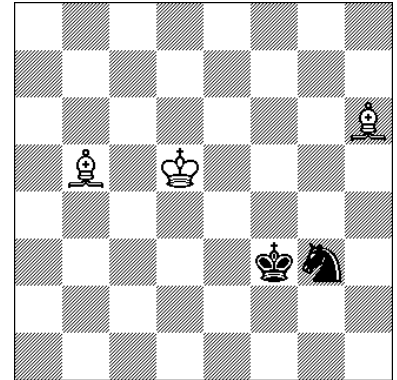

[6] Jan Timman - Jonathan Speelman, Linares, 1992

Timman bereikte in Linares in 1992 in zijn partij tegen Speelman het eindspel van K+2L tegen K+P, zie het volgende diagram. Jaap van den Herik, D.M. Breuker, L.V. Allisen I.S. Herschberg publiceerden in het ICCA Journal hun kijk op dit eindspel in het artikel '[A database as second](#)'. Mede dankzij hun analyses won Timman zijn afgebroken partij van Speelman.

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pf3 d5 4.Pc3 Pbd7 5.cxd5 exd5 6.Lf4 c6 7.Dc2 Le7 8.h3 0-0 9.e3 Pe4 10.Ld3 f5 11.0-0 Lf6
 12.b4 a6 13.Pa4 Te8 14.Tab1 Pf8 15.Tfc1 g5 16.Lh2 Pg6 17.Pc5 h5 18.Pd2 g4 19.Pf1 Lh4 20.hxg4 hxg4
 21.Pxe4 fxe4 22.Le2 Tf8 23.Pg3 Ld7 24.a4 Dg5 25.b5 axb5 26.axb5 Txf2 27.Kxf2 Tf8+ 28.Ke1 Dxe3

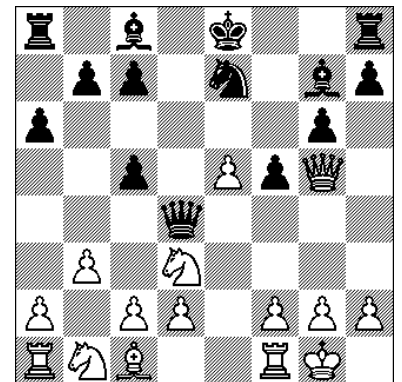
29.Tb3 Df2+ 30.Kd1 Dxd4+ 31.Dd2 Dxd2+ 32.Kxd2 Lg5+ 33.Kd1 Lxc1 34.bxc6 Lxc6 35.Kxc1 Tf2 36.Lf1 Pf4
 37.Lg1 Ta2 38.Kb1 Ta8 39.Pf5 Tf8 40.Ph6+ Kg7 41.Lc5 Td8 42.Pxg4 d4 43.Lb6 Td7 44.g3 Pe6 45.Kc1 d3
 46.Le3 Pd4 47.Tb2 Pf5 48.Lf4 Td5 49.Kd2 Ta5 50.Pe3 Pd4 51.Lg2 Kf6
 52.Pc4 Tc5 53.Pd6 Pb3+ 54.Ke3 Tc2 55.Pxe4+ Lxe4 56.Kxe4 Pc5+
 57.Kd5 Txb2 58.Le5+ Kg5 59.Lxb2 Kg4 60.Lf1 b6 61.Le5 Kf3 62.Lf4 d2
 63.Lxd2 Pe4 64.Lh6 Pxg3 65.Ld3 b5 66.Lxb5 *zie diagram* →
 66...Pf5 67.Lf8 Pe3+ 68.Kd4 Pg2 69.Kd3 Pf4+ 70.Kd2 Pg2 71.Lc6+ Kf2
 72.Ld6 Ph4 73.Lc5+ Kg3 74.Lb6 Pg2 75.Ld5 Ph4 76.Ke2 Kf4 77.Lb3 Pf5
 78.Lc7+ Kg5 79.Le5 Kg4 80.Lc2 Pg3+ 81.Kf2 Pf5 82.Ld1+ Kg5 83.Kf3 Ph4+
 84.Ke4 Pf5 85.La4 Pe7 86.Ld6 Pg8 87.Lf4+ Kg6 88.Ke5 Pf6 89.Lb5 Kf7
 90.Lc4+ Kg6 91.Ke6 1–0

[7] Jan Timman - Nigel Short, San Lorenzo de El Escorial, 1993

In de finale van het kandidatentoernooi in 1993 moest Jan Timman het opnemen tegen Nigel Short. Short won hun match met 7½ tegen 5½ en verwierf zo het recht om wereldkampioen Garry Kasparov uit te dagen. Kasparov verpletterde Short met 12½ tegen 7½.

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 a6 4.Lxc6 dxc6 5.0–0 Pe7 6.Pxe5 Dd4 7.Dh5 g6
 8.Dg5 Lg7 9.Pd3 f5 10.e5 c5 11.b3 *zie diagram* →
 11...h6 12.Dg3 f4 13.Df3 Lf5 14.Dxb7 Le4 15.Dxc7 Lxd3 16.cxd3 Lxe5
 17.Db7 Tb8 18.Dxa6 f3 19.Pc3 fxg2 20.Te1 0–0 21.De6+ Tf7 22.Pd1 Dxa1
 23.Dxe5 Dxe5 24.Txe5 Pc6 25.Txc5 Pb4 26.La3 Pxd3 27.Tc6 Ta8 28.Td6 Txa3
 29.Txd3 Txa2 30.Pe3 Kg7 31.Kxg2 Ta5 32.Td4 Tb5 33.b4 Tbb7 34.Tc4 Tfc7
 35.Tg4 Td7 36.h4 h5 37.Tg5 Txb4 38.d4 Tf7 39.Td5 Tb2 0–1

De tweede keer dat ik tegen Timman een partij speelde was eind jaren negentig tijdens een simultaan op het Dr. Neher Laboratorium in Leidschendam. Met zwart speelde ik de Nimzo-Indische verdediging en stond ik tot mijn verbazing, en die van Timman, na de opening zo goed als gewonnen. Een gebrek aan tijd, de simultaangever stond zeer snel weer achter mijn bord, deed mij afwikkelen naar een stelling met twee torens en een loper voor mij en een toren en twee lopers voor mijn tegenstander. Timman wist wel raad met deze materiaalverhouding en schoof mij geruisloos van het bord af. Na afloop van onze partij zette ik de kritieke stelling op het bord en vroeg Timman welke zet ik had moeten spelen. Die liet hij mij meteen zien.

In mijn boekenkast staan acht boeken van Timman, zie de tabel. Het zijn mooie boeken die ik een ieder aan kan raden om te lezen.

1983: Schaakwerk I	1993: De kunst van de analyse
1988: Het smalle pad	2011: The Art of the Endgame
1990: Schaakzaken	2012: Schakers portretten
1991: Schaakwerk II	2016: Timman's Titans

Timman (14/12/1951) stopte in 2025 met wedstrijdschaken. Dit betekent dat hij vanaf 1966 tot 2025, zo'n zestig jaar, op hoog niveau geschaakt heeft. Hij bereikte in 1982 achter Anatoly Karpov de tweede plek op de ratinglijst en was in die tijd 'The Best of the West'. Negen keer won hij het Nederlands Kampioenschap schaken (1974/75/76/ 1978/80/81/83/87/96). Dertien keer, tussen 1972 en 2004, vertegenwoordigde hij Nederland tijdens een schaakolympiade. In 2005 zag ik hem met Ivan Sokolov, Loek van Wely, Sergei Tiviakov en Erik van den Doel in Göteborg het EK schaken winnen. Zoals bekend overleed Timman (voor mij nogal onverwacht) op 18 februari 2026.

□

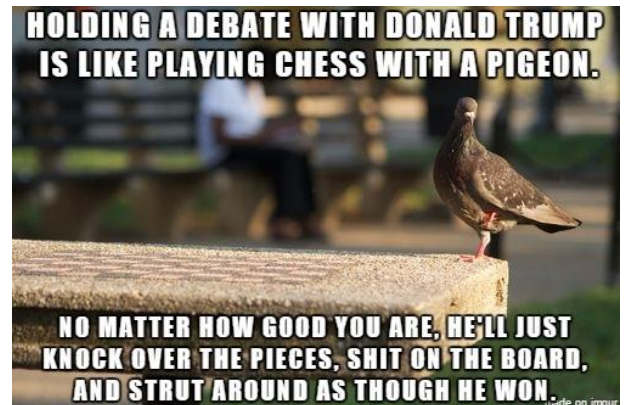
Ik zag deze foto en ik vroeg het me af. Een zet doen en niet kijken naar het bord? Zou het niet gewoon een publiciteits-foto zijn? Zou "The Donald" kunnen schaken? Hij gebruikt niet vaak schaakmetaforen (alleen wat algemeenheden); in Amerika is schaken überhaupt niet een erg populaire sport. Schaak-metaforen komen vooral in Europa voor, denk ik, maar in dit geval is het anders. Heel veel koppen in Amerikaanse kranten gaan over zijn strategie en dan is schaken een blijkbaar geliefde metafoor.

Als je op Internet een beetje zoekt kan je zien dat van alle 44 Amerikaanse presidenten van meer dan de helft bekend is dat ze hebben geschaakt. Van de presidenten na de oorlog zijn dat Truman, Eisenhower, Kennedy, Carter, Clinton en Obama. Obama schaakt wel eens met Michelle, staat er bij. Maar ik dwaal af. Zou Donald Trump kunnen schaken en zo ja, speelt dat in zijn voordeel of nadeel?

Even zoeken op Internet levert heel veel citaten van of over Trump op, zoals:

- "Trump is someone you do not want to play chess with!"
- "We all know that chess is a game of strategy. So is business."
- "Donald Trump is a true chess master in the business World"
- "Trump Plays Chess, Everybody Else Plays Checkers"
- "Is Trump vs. Hillary comparable to Magnus Carlsen vs. a chess novice, in that Trump has a huge tactical advantage in knowing how to maneuver and win?"
- "Trump knows how to play chess"
- "I'm a big fan of Trump. Trump is really good at finding his opponents' weaknesses. He just points out how stupid they are or how much they smell. There should be more of that in chess."

Maar afgezien van de eerste foto is er geen enkel bewijs dat Donald Trump een loper van een paard zou kunnen onderscheiden (van Mark Rutte is trouwens helemaal niets te vinden over de vraag of hij schaakt of niet (conclusie: niet). Als je de eerste foto trouwens beter bekijkt zie je dat hij een groot wit stuk vast heeft, tussen heel veel witte stukken in, aan deze kant van het bord, want de foto is van onderen genomen. Dus hij pakt de witte dame aan de overkant van het bord vast, en zo te zien niet om te slaan, maar om een zet te doen. Maar als er aan deze kant van het bord heel veel witte stukken staan, dan heeft Donald natuurlijk zwart... Alles wijst erop dat het geen echte partij is. En dat de foto een opzet is van iemand die niet veel van schaken begrijpt. En als Donald hem niet heeft verbeterd begrijpt hij het zelf ook niet.... Als de foto is bedoeld om hem intelligent te laten lijken is dat mislukt! Ik weet nog steeds niet of dat nou voor hem pleit of tegen hem, maar schaken kan hij waarschijnlijk niet. Hm.... Het laatste citaat van de citaten hierboven is trouwens van een goede bekende van ons, Magnus Carlsen. Hoe hij het bedoelt is niet helemaal duidelijk maar hij heeft het wel gezegd.... Kan Donald schaken? Heeft Magnus verstand van politiek? Weet u het?

□

<i>varia</i>	Tragiek en heldendom van het “net niet”	<i>Manuel Nepveu</i>
--------------	--	--------------------------

In de Kerstpromoot van afgelopen jaar stond een artikel van de hand van Nico Peerdeman. Hij beschrijft zijn fascinatie voor een bepaalde Amerikaanse schaker van het tweede of derde garnituur, Albert Pinkus. De fascinatie ontaardt in obsessie, zo lijkt het. Uit het stuk kan ik niet ontdekken hoe die nu echt tot stand is gekomen. Ja, er was een meneer Van Setten, die een mooie partij tegen deze Pinkus heeft gespeeld en die hij aan Nico heeft laten zien. Nou èn, er zijn zoveel mooie potten gespeeld, door lieden die wij verder niet kennen... Nico's stuk gaat vooral over zijn ontdekkingsreis naar Pinkus en de horden die hij daarbij moet en wil nemen. Zo bezien zegt Nico's bijdrage trouwens vooral iets over hemzelf.

Pinkus dan, 1903-1984. In zijn beroepsleven iemand die de jungle inging in British Guyana en Venezuela en kennelijk joeg op botanische en zoölogische vondsten. En hij was later(?) ook beurshandelaar. En hij schaakte dus. Als ik kijk tegen wie hij zoal gespeeld heeft en bij welke gelegenheden, dan zie ik namen langskomen als Marshall, Santasiere, Kashdan, Jaffe, Ulvestad, Reshevsky. Typisch tegenstanders in nationale kampioenschappen. Ik kende al deze namen inderdaad, en wel uit het boek dat Reshevsky vlak na WO II schreef over zijn schaakcarriere. Met uitzondering van de eerst- en laatstgenoemde tegenstander zullen de namen bij de meesten van u vast geen bellen doen rinkelen. En Pinkus, hij zou zeker intens verrast zijn geweest, als hij had geweten dat zijn naam in een clubblad in Verwegistan wordt genoemd.

Nico's stuk bracht mij bij het onderwerp van deze bijdrage, de tragiek en het heldendom van het 'net niet'. Op iedereen op onze club en verreweg de meeste schakers überhaupt is de volgende discussie niet van toepassing. We mogen blij zijn als we een keer een IM of wat FM's op afstand houden en dat is het dan wel. "Net niet" is de situatie waarbij sporters tegen de top aanzitten, maar daar net niet bij horen. In mijn buurt woonde een knaap die bij short track geweldig goed was, maar niet van het niveau Sjinkie Knecht. Ik zal zijn naam niet noemen; u heeft die sowieso nooit gehoord in dit verband. Daar zit precies de tragiek.

Mark Tuitert werd in 2010 Olympisch kampioen op de 1500m schaatsen, Marianne Timmer werd dat in Nagano in 1998 (Timmertje, Timmertje, wat ga je doen?). Weet u misschien wie bij deze, voor velen iconische, wedstrijden zilver veroverde? Inderdaad, dat weet u niet. Voor de "zilveren" moet dit frustrerend zijn. net een onderdeel van een tiende seconde verwijderd van eeuwige roem. Dan maar beter brons misschien? Het heldendom van de "net nieters" zit erin dat zij onder opoffering van veel, met ijzeren discipline hebben geprobeerd, *wel wetende dat hun missie aanzienlijk meer kans op mislukken dan van slagen had.*

De situatie bij het schaken op het hoogste niveau is een beetje anders. Bij de WK-matches kent u de winnaar en ook de verliezer – neem ik aan. Het gaat niet aan om een Kortsnoj en een Bronstein met "net niet" aan te duiden. Wie zover komt dat hij zo'n WK-match mag spelen heeft al met zoveel tegenstanders individueel moeten afrekenen, dat de kwalificatie voor mij zelfs iets beledigends heeft. Maar een ding klopt wel: ze hebben de hoogste trede niet gehaald. Ze hebben er keihard voor gewerkt. Ze zijn als gesneuvelde helden. In het schaken zijn en blijven hun namen veelal welbekend, bij de Olympische Spelen daarentegen gaan die echter snel het Grote Vergeetboek in. Wat zij verder ook hebben gepresteerd.

□

Centrale slotronden HSB		
Motion Beweeg College, Van Doornenplantsoen 1, Zoetermeer		
dinsdag 21 april:	Promotie H1 – Schaakmat Westland 2	[1B]
	Promotie H2 – SHTV 2	[1A]
	Promotie H3 – DSC 4	[1B]
woensdag 22 april:	Promotie H4 – Wassenaar 1	[2A]

Woensdag 21 januari 2026. Het is stil in de grote speelzaal van Tata Steel Chess. Niet de zenuwachtige stilte die heerst bij de start van elke speelronde, na de traditionele gongslag. Vanaf dat moment gonst de speelzaal van het geschuif van de stukken, het getik van de klokken of liever het getik óp de klokken en natuurlijk het gefluister van de rondlopende arbiters en toeschouwers.

Nee. Het is écht stil. De middag is voorbij, het is al bijna 19 uur. De meesters en grootmeesters zijn al lang uitgespeeld en vertrokken. Ze hadden vandaag een korte werkdag. Ook de amateurs zijn weg. De soepjuffrouw heeft haar buffet opgeruimd en de beveiligers - strenger dan ooit tevoren - zijn naar de bar verhuisd. Alleen de arbiters zijn er nog. Geroutineerd controleren ze de vele speeltafels en stellen ze de klokken in voor de volgende speeldag. Ze doen het zwijgend, want aan het eind van de zaal, in het amateursgedeelte, is nog één partij gaande. Voorzichtig loop ik ernaartoe. Het is een partij in groep 3C. Beide spelers zitten geconcentreerd aan tafel. Veel tijd hebben ze niet meer, elk nog ongeveer 8 minuten, al zorgt het increment van 30 seconden na elke zet voor een tijdelijke verlenging. Vlak naast de beide spelers zit Rens Minnema, hij speelde in de groep ernaast, in 3B, en won zijn partij na harde strijd. Het maakte zijn verblijf in de vierkamp enigszins goed. Met een resultaat van 1.5 uit 3 kan hij tevreden zijn. Rondom het bord van de twee spelers staan, op enige afstand, een paar andere clubgenoten. Ik herken Rob de Vries, Ben Ahlers en Dirk Brinkman.

← Rens en Hans Minnema beiden nog in actie, Rob en Dirk kijken toe, links op de voorgrond Milan Koning; foto Lennart Ootes

De afgelopen dagen hebben we allen meegespeeld met de zogenaamde weekvierkampen. Amateurs uit alle windstreken spelen mee. In mijn vierkamp, 2C, ontmoet ik oude bekende Sjoerd Wiarda. Hij werkt bij een onderdeel van het ministerie van BZK, in het oude gebouw van het ministerie van Onderwijs op de Europalaan van Zoetermeer. Hij vertelt me dat de aldaar gevestigde 'dienst' een eigen schaakclub heeft, schaakclub PION, ook wel geschreven als S-PION (...). In mijn groep zit ook de bekende schaker en schaak-organisator "triple J": Jan Jaap Janse uit Utrecht, een oud-collega van onze voorzitter. Leuk om hem eens te spreken en om herinneringen op te halen aan de Utrechtse schaakvereniging Paul Keres in de vorige eeuw, ook al ga ik wat verder terug dan hij. Hij speelt overigens in de tweede ronde een spectaculaire partij tegen Sjoerd Wiarda. De vierde deelnemer aan onze vierkamp is een jonge Indiase speler, Arun Manukonda, een schaaktrainer die een soort 'tussenjaar' heeft in Europa en die het leuk vindt om ook even mee te doen met Tata Steel Chess. Een

mooie kans voor hem om zijn beroemde landgenoten te zien spelen. Hij komt uit een voor mij onbekende stad in India, Haiderabad, met maar liefst 12 miljoen inwoners. In de groep naast ons spelen een paar Duitsers. Een van hen is dr. Michael Negele; hij heeft de laatste tien jaar gewerkt aan een omvangrijke biografie in drie delen over oud-wereldkampioen Lasker. Voor hem is de vierkamp een kleine vakantie. Hij maakt foto's van ons en geniet van de goede sfeer. Als zijn tegenstander meldt dat hij met een koptelefoon op speelt, knikt hij gemoedelijk, ook al is hij juist naar Wijk aan Zee gekomen voor het persoonlijke contact.

Tata Steel Chess, beter nog Wijk aan Zee, is voor mij een soort oase. Een plek zonder haast, zonder stress en zonder smartphones en apps die voortdurend om aandacht vragen. Met grafiet en fijnstof in de lucht, maar te weinig om mij als bezoeker te verontrusten. Mijn bezoek aan het toernooi voelt als een tijdreis naar 1972, toen ik net als veel anderen begon met schaken. Als ik het dorp inrijd heb ik hetzelfde gevoel als bij een bezoek aan Texel. Alsof de tijd stilstaat. De lelijkheid van de speelzaal "De Moriaan" deert me niet. Van de grote hoogovens aan de horizon van het schilderachtige dorpje, waar mijn vrouw niet zonder afgripen naar kan kijken, heb ik evenmin last. Ik droom van een paar leuke partijen, liefst spannende remises, een bezoekje aan café De Zon, een mooie overwinning van Anish Giri, een kop erwtensoep en een paar leuke contacten. Meer niet. In 2016, precies tien jaar geleden, speelde ik tegen Roel van Duijn, de bekende Amsterdamse provo, een dag voor zijn 73e verjaardag. Hij is er dit jaar niet bij.

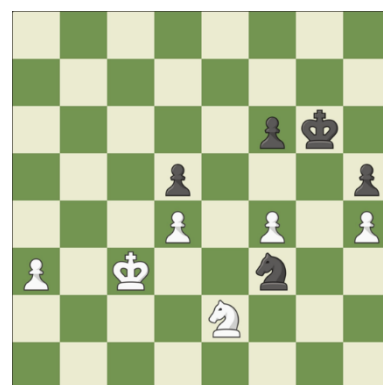
Beste lezer, ik ga weer terug naar de speelzaal. Achter het laatste actieve bord dat ik hiervoor al noemde zit een jonge student uit Delft, Milan Koning. Hij staat op 1.5 uit 2 en hoopt vandaag zijn vierkamp te winnen. Misschien lukt het hem ook om de ELO-grens van 2000 te passeren. Daar is hij zo langzamerhand wel aan toe. Tegenover hem, met zwart, zit Hans Minnema. Aan zijn gezicht is af te lezen dat hij er niet goed voorstaat. Zijn vierkamp dreigt op een fiasco uit te lopen, hij staat op 0 uit 2 en er moeten gekke dingen gebeuren wil het geen 0 uit 3 worden.

De arbiters hebben de stukken weer opgezet en alle klokken ingesteld. Ze schuifelen nog wat rond in hun merkwaardige tenue dat me nog het meest doet denken aan de oranje overalls van de 'inmates' van Amerikaanse gevangenis. Aart Strik, een van de meest ervaren arbiters, schiet me even aan. Hij weet dat ik met pensioen ben en vraagt me waarom ik niet met de tienkampen mee doe. Ik schud mijn hoofd. "Dat overleef ik niet, zoveel partijen achter elkaar". Hij lacht. "Dat valt mee hoor, het is relaxter dan je werk in Den Haag." Ik beloof hem dat ik er nog eens over zal nadenken en loop zachtjes weer naar de hoek waar Hans speelt.

Hans Minnema verstaat als geen ander de kunst van het ongelukkig kijken. Met de linkerhand karakteristiek draaiend in zijn haar kijkt hij wanhopig rond. Ik knik hem bemoedigend toe, maar geef geen cent voor zijn kansen. De witspeler heeft een vrije a-pion, die ongehinderd op kan rukken. Ik zie niet hoe Hans de stelling kan houden. Maar het gekke is dat de witspeler over elke zet lang na moet denken. Hij lijkt niet zeker van zijn zaak. Zonder dat we dit afspreken, besluiten we als aanwezige clubgenoten een mentaal cordon te vormen om Hans te steunen. Met 0 uit 3 kan hij niet thuiskomen.

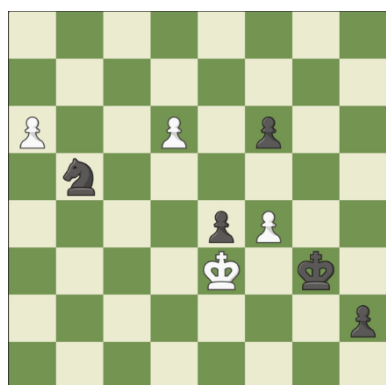
Hans geeft schaak: Pd2+. De witte koning gaat naar c3. Is dat verstandig?
Ineens zien we een sprankje licht. Hans ook. Hij slaat met zijn paard op f3.
zie diagram 1 →

Na a4 volgt nu Pxd4. Kan wit dan geen dame halen? Nee. Via f5 en d6 kan de witte pion op a7 dan nog net gearresteerd worden met Pb5+. Dat is het bezwaar van Kc3. Zou Hans toch nog remise kunnen maken? Ik geloof er niets van, maar besluit om het cordon niet te verbreken.

We blijven staan en stralen uit dat deze partij nog lang niet gespeeld is. Ons vooruitgeschoven medium is Rens, hij heeft van nature een sterke band met Hans en brengt onze boodschap zonder een woord te zeggen over. Hans gaat rechtop zitten. De witspeler denkt opnieuw lang na, de handen voor het eerst aan zijn hoofd. Hij heeft nog 4 minuten bedenktijd. Genoeg om te winnen, maar hij lijkt de winstweg niet door te hebben. En als je het niet doorhebt, dan zie je het niet. Het cordon van Promotie-leden zet een half stapje naar voren. De cirkel om het bord wordt kleiner. We voelen allemaal wat er gaat gebeuren.

De witspeler besluit om zijn koning niet naar voren te schuiven, maar opzij, naar d3. Dat is nog steeds winnend, maar het lijkt erop dat hij geen goed plan heeft. Even later gaat het witte paard naar g1. De eerste echte fout. Dat is het moment voor Hans om met zijn koning te infiltreren, ter ondersteuning van zijn h-pion. De klok van wit loopt terug naar 2 minuten. Hij ziet het niet meer en besluit tot een wanhoopsoffer: Pe4?? Hans ziet al snel dat dit offer ongevaarlijk is. Hij pakt het paard en speelt kort daarna de winnende zet h2; zie diagram 2.

Wit kan met zijn d-pion doorlopen naar dame. Maar zwart is eerder en kan met zijn dame direct mat geven op e1.

Het drama voltrekt zich. De witspeler zet de klok stil en geeft op. Diep verslagen loopt hij weg. Het huilen staat hem nader dan het lachen. Weg is de groepswinst, weg zijn de ELO-punten.

Hans kijkt ons half ongelovig, half opgetogen aan. Zijn score van 1 uit 3 is niets bijzonders, maar hij voelt net als wij dat er iets bijzonders is gebeurd. Ook hij heeft de kracht van het mentale cordon ervaren.

Later bij het diner, bekijken we zijn partij. Het blijkt dat hij vrijwel tot het eind verloren stond, maar dat is computerwijsheid. Wij zagen de partij kantelen en we wisten dat hij een resultaat zou halen. En we wisten ook dat het een overwinning zou worden. Onmogelijk. Maar het gebeurde wel.

Ik moet denken aan de musical “The last Ship” van Sting, die ik onlangs bijwoonde in Carré. Tegen de klippen op besluiten de bootwerkers op een Engelse scheepswerf een schip af te bouwen en te water te laten. Hun laatste schip. Een magisch moment. Zo is het ook met Hans. Als een koning verlaat hij de speelzaal. De laatste koning. Vergeten zijn de verliespartijen van de vorige dagen, vergeten de soms wat matige prestaties van het Promotie-legioen. Schaken is net als tennis. Wie het laatste punt wint, die wint de partij. En wie de laatste partij wint, die is kampioen.

<i>partij</i>	Lesgeven aan de jonkies	Manuel Nepveu
---------------	--------------------------------	--------------------------

Toen ik onlangs in een HSB-wedstrijd een wat moeizame verdediging koos tegen een Dc2-Nimzootje, werd ik daarvoor gestraft met een passieve stelling waarin ik moest keepen. Mijn opponent kon het winstplan maar niet vinden, kwam in tijdnood ... en ik was degene die de fout inging. Mijn stelling collapseerde. Gelijk een voldoende zware ster uiteindelijk instort tot een verdomd zwart gat? Nou nee, eerder instorting onder kwalijke lichtzinnigheid.

Op de wandeling terug naar huis kwam een Nimzootje in mijn schedeltje bovendrijven waar ik aanmerkelijk meer plezier aan had beleefd. Tegen Timo Leenman. Hij en zijn broer Dennis kregen vijftwintig jaar geleden privé-schaakles van me, eens per week. Timo en Dennis waren een tweeling. En hoe! Tot op de dag van

vandaag weet ik niet op welke wijze de heren uit elkaar gehouden werden door hun ouders. Laat staan dat de leraren op school en ik dat konden. [Derhalve fabeltastische mogelijkheden van vilein bedrog. In de film-industrie is dat thema wel eens uitgewerkt trouwens.] Ondertussen durfde ik hen bij de lessen nooit bij de naam te noemen vanwege onverkwikkelijke momenten als "Nou noemt u me alweer Timo!"

De broers speelden in de interne competitie mee en het kon niet uitblijven dat ik een keer tegen een van ze zou moeten aantreden. U begrijpt, in dat geval is verliezen niet de gezelligste optie. Ruggetje rechten en gaan met die banaan! De partij zou een praktische les moeten zijn. Dat zou mooi zijn. Of dat ook gelukt is?

T. Leenman – MN, interne competitie 2002

Nimzo-Indisch

1. d4 Pf6, 2. c4 e6, 3. Pc3 Lb4, 4. Dc2

De Capablanca-variant, al meer dan honderd jaar bekend en still very much alive and kicking.

4. ... c5, 5. dxc5 Pa6

En nu ligt 6 a3 voor de hand om Zwart direct tot een verklaring te dwingen. Als ik Fritz' database goed interpreteer is deze zet kansrijker dan de zet die Wit nu kiest:

6. Pf3 Pxc5, 7. Lg5

Ongebruikelijk, maar dat moet je gewoon weten. 7. Ld2 of g3 worden meestal gespeeld.

7. ... 0-0, 8. Pd2 b6, 9. a3 Lxc3, 10. Dxc3 Lb7, 11. f3 d6, 12. e4 Tc8, 13. Le2

13. ... Pfxe4

Mijn Fritz geeft de zet een uitroepteken. Het is een goede zet, geen bijzondere. Ook het doorrekenen vereist geen overmatige inspanning. Maar het zou kunnen dat het wel een soort van psychologische uitwerking heeft. Ik had de indruk dat Timo met deze voortzetting geen rekening had gehouden.

14. Lxd8 Pxc3, 15. Le7 Tfe8, 16. Ld6x, Pe2x, 17. Ke2x Ted8, 18. Le7 Td7, 19. Lg5 f6, 20. Le3 Pd3, 21. b3 Tcd8, 22. Thd1 h6?!

Ik moet bekennen dat ik totaal niets meer weet over de concrete gedachte achter deze zet. Met 22. ... e5 zou Zwart iets beter hebben gestaan.

23 g3?

Met 23 Pe4 was er niks aan het handje. Maar nu kan Zwart ironisch genoeg juist van veld e5 gebruikmaken om beslissend voordeel te krijgen.

23. ... Pe5, 24. Tf1

Terwijl ik zat te rekenen aan mijn volgende zet zag ik mijn buurman Eelco Kuipers plotseling met samengeknepen ogen naar mijn stelling kijken. Hem was kennelijk ook iets opgevallen!...

24. ... Txd2+!, 25. Lxd2 Lxf3+, 26. Txf3

Op 26. Ke1 volgt een elegant mat, en op 26. Ke3 zorgt 26. ... Td3+ voor stukverlies.

26. ... Pxf3, 27. Kxf3 Txd2, 28. b4 Tc2

Nog eventjes nauwkeurig graag, tegenspel smoren! In verband met eventuele verdere pogingen van Wit staat de pion op h6 prima. Heeft de godin Caïssa mij dat rare 22. ... h6 laten doen?!

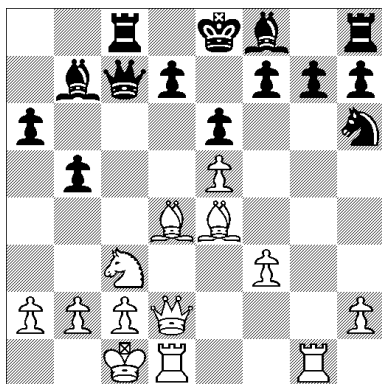
(0-1)

□

Welkom wederom beste lezers!

[1] We beginnen deze rubriek met een knaller van een partij.

1. e4 c5, 2. Pf3 e6, 3. d4 cxd4, 4. Pxd4 Pc6, 5. Pc3 a6, 6. Le3 Dc7, 7. Dd2 Pf6, 8. f3 Le7, 9. 0-0-0 b5, 10. g4 Pxd4, 11. Lxd4 Lb7, 12. e5 Pg4, 13. Tg1 Ph6, 14. Ld3 Lf8, 15. Le4 Tc8

Vragen:

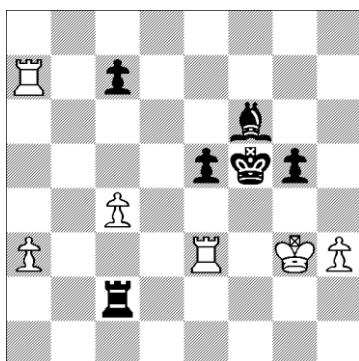
1. Wie waren de wit- en zwartspelers?
2. Welke zet speelde wit na 15. ... Tc8?
3. In welke stad werd de partij gespeeld?
4. In welk jaar werd de partij gespeeld?
5. In welke context werd deze partij gespeeld?
6. Welke bekende schaker was toeschouwer bij de partij?
(Hij woont bij u in de buurt!)

Antwoorden: → aan het eind van deze rubriek.

[2] Jan Blankespoor schwindelt voor Promotie K2

Tijd voor nog een knaller van een partij. In de wedstrijd van Promotie K2 tegen Oud Zuylen Utrecht 2 op 7 februari speelde Jan Blankespoor een memorabele partij. Vanuit de opening werd hij overspeeld en moest een kwaliteit geven. Met een kwal achter ging hij het eindspel in. Ik zag het somber in. Rond de tijdcontrole, na een kleine drie en een half uur spelen, zetten Jan en de tegenstander de stukken in de beginstand en stonden op. Verlies voor ons, dacht ik. Maar Jan zette zijn koning in het centrum, toch een teken van de overwinning. Hoe kon dat?? Op mijn verbaasde vraag legde Jan uit dat hij inderdaad had gewonnen. Hoe dat gebeurde laat ik u met plezier zien.

In onderstaande stelling had wit zojuist **1. Te4-e3??** gespeeld . Ziet u wat Jans antwoord was?

Inderdaad **1. ... e4!!**

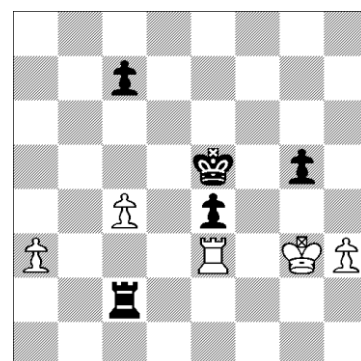
Er dreigt 2. ... Le5# en 2. h4 helpt niet:

2. ... Le5+, 3. Kh3 Th2#. De tegenstander zag niet wat hij nog kon doen en .... gaf op!

Echter : wit kan nog een schaakje geven op a5.

Het vervolg zou dan zijn:

2. Ta5+ Le5+, 3. Txe5+ Kxe5 en dan zou deze stelling ontstaan: →

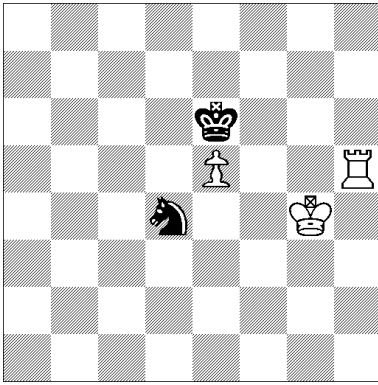

Zwart heeft een actieve koning en wit gaat c4 verliezen. Zwart speelt Kd4 en de e-pion rukt op. Volgens mij staat zwart totaal gewonnen.

Arme witspeler. Hij werd beschwindeld en zag toen niet dat hij misschien door had kunnen spelen. Een klein zetje 1. ... e5-e4 veranderde het complete spelbeeld.

[3] Een kwaliteit en ook een pion achter: toch remise!

De onderstaande stelling werd bereikt in de partij Koneru (2523) – Khademalsharieh (2458), Monaco, februari 2025.

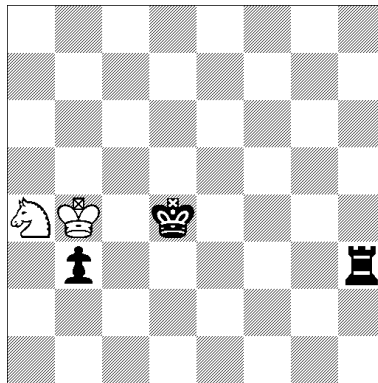
Wits laatste zet was **1. Th7-h5**. Nu is de stelling remise na 1. ... Kd5! Het paard blijft heen en weer pendelen tussen d4 en e6 en de witte pion kan niet vooruit komen. Mooi toch, om remise te houden met een kwal en een pion achter? Maar het werd geen remise want... zwart gaf op !?!? Oei wat zal ze gebaald hebben na afloop toen ze erachter kwam dat ze op de meest "onhandige" manier had verloren. We mogen haar hiervoor best een verwijt maken.

Overigens had wit kunnen winnen door 1. Kf4 te spelen in plaats van 1. Th7-h5, want 1. ... Kd5 is dan niet mogelijk wegens 2. Td7+ en na 3. Txd4 loopt de pion door.

Maar we mogen de zwartspeler nog een tweede verwijt maken: ze kende haar klassiekers niet!

Dit diagram is uit de partij Lasker – Lasker, New York 1924. Zwart aan zet. Nee lieve lezers, er geen sprake van een spelfout, beide spelers heten Lasker. De witspeler is Emmanuel Lasker (leefde van 1868 tot 1941), oud wereldkampioen die in 1921 zijn titel aan Capablanca had verloren. De zwartspeler is Eduard Lasker (leefde van 1885 tot 1981). Ze schijnen zeer verre familie te zijn. Zie ook:

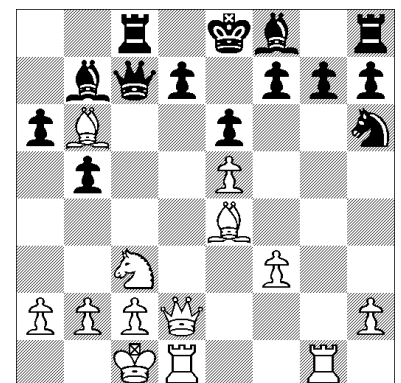
<https://chess-teacher.com/edward-lasker-the-other-lasker-of-chess/>

Terug naar de diagramstelling. Wit heeft zijn paard al een tijdje heen en weer gespeeld tussen b2 en a4. Zwart kan de pion niet laten promoveren, ook al is deze bijna aan de overkant. In de partij volgde **1. ... Kd3**, murw gespeeld neemt zwart de remise: **2. Kxb3 Kd4+** en remise overeengekomen. Enkele zetten voor de diagramstelling ontstond was de zwartspeler volledig overtuigd dat hij op de winst afkoerste, en ook mensen die het toernooi volgden in de speelzaal feliciteerden hem al. Na de partij zei hij: "niet in mijn stoutste dromen had ik kunnen denken dat een paard remise houdt tegen toren en pion... ". De zwartspeelster uit het eerste diagram kende deze stelling kennelijk niet. Maar deze staat in de befaamde "eindspelbijbel" van Mark Dvoretsky, en hoe kun je als bijna 2500-speler dit boek niet kennen?

Dan de **antwoorden** bij het eerste partijfragment van deze rubriek.

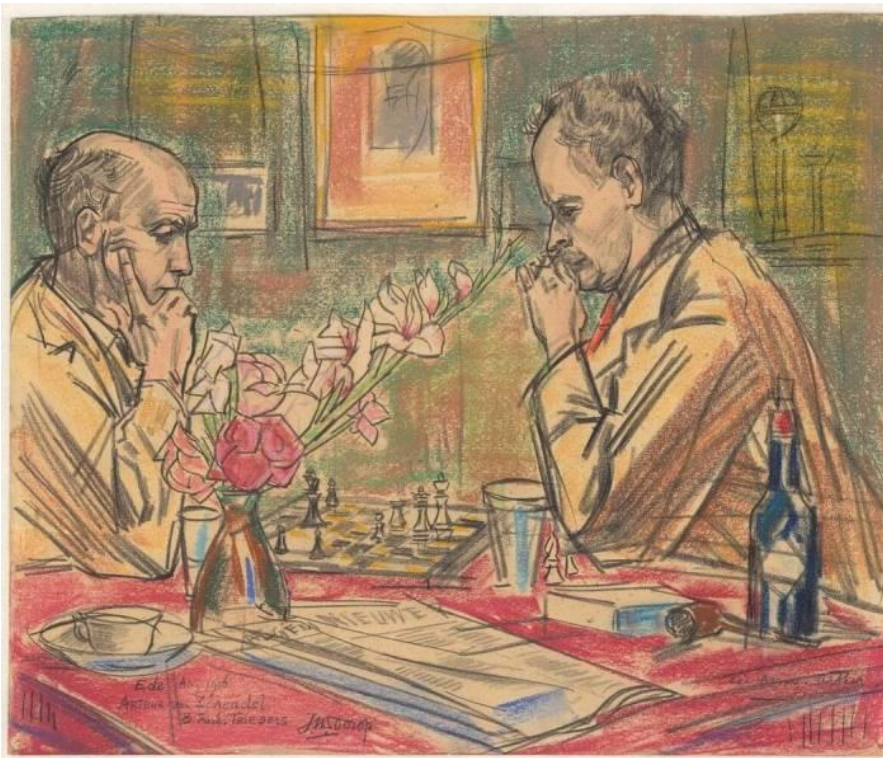
- Wie waren de spelers? Wit: Judit Polgar. Zwart: Magnus Carlsen.
- Welke zet speelde wit na 15. ... Tc8?
Wit speelde 16. Lb6!! (zie diagram →) en zwart verliest de dame. De dame kan zich niet redden zonder de dekking van d7 los te laten waar wit mat dreigt. Bijv. 16. ... Db8?!, 17. Dxd7#.
- In welke stad werd de partij gespeeld?
In Madrid, in een park. Het was een onofficiële losse partij.
- In welk jaar werd de partij gespeeld? In 2022.
- In welke context werd deze partij gespeeld? In 2022 werd in Madrid het Kandidatentoernooi gehouden om de uitdager van Carlsen te bepalen. Enkele sterke schakers kwamen bijeen in een parkje, en daar werd deze partij gespeeld.
- Welke bekende schaker was toeschouwer bij de partij?
Anish Giri. Toen Polgar 16. Lb6 speelde wierp Carlsen Giri een schaapachtige blik toe, zo van: het is afgelopen. Giri glimlachte begrijpend.

□

Gelezen op de website van Promotie: Toeval bestaat! Op zaterdag (28 februari) stonden de Promotie-voorzitter en een Promoot-redacteur (beiden vergezeld door hun echtgenote) geheel toevallig op hetzelfde moment in dezelfde plaats in hetzelfde museum naar hetzelfde schilderij te kijken. Toen de een aan de ander vroeg "of hij vandaag niet moest schaken" was het antwoord: "nee dat niet, maar we kijken nu wel naar een schaakbord!".

Bovenstaande speelde zich af in het Singer Museum in Laren, alwaar van 21 januari t/m 10 mei de tentoonstelling 'de werelden van Jan Toorop' te zien is. Met ruim tachtig topstukken – schilderijen, werken op papier, beelden en brieven – toont de tentoonstelling het werk van Jan Toorop naast dat van kunstenaars die hem inspireerden, zoals James McNeill Whistler en Paul Gauguin, en kunst door jongeren die op hun beurt door Toorop worden geïnspireerd.

Jan Toorop 1916: *Arthur van Schendel en Rudolf Triebels tijdens een schaakpartij.*

Pastel en potlood op papier

32,6 × 38,8 cm

Collectie Kröller-Müller

Bij dit schilderij staat de volgende beschrijving: *Arthur van Schendel (1874-1946) was net als Jan Toorop in Nederlands Indië geboren. Ze waren vrienden. Als een vriend van de familie was Jan Toorop vaak op bezoek bij de van Schendels in Ede. Hij schilderde daar ordinaire huiselijke momenten met een grote accuratesse, zo ook dit tafereel van een schaakpartijtje tussen van Schendel (rechts) en diens jeugdvriend Rudolf Triebels (links).*

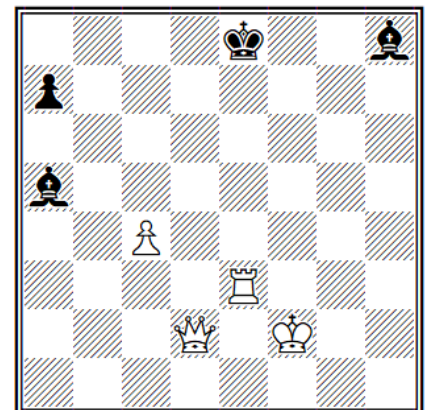
Wie de stelling op het bord probeert te reconstrueren komt wel de nodige moeilijkheden tegen. Zo lijkt a1 een wit (dan wel geel) veld, waardoor je zou denken dat het bord verkeerd ligt. Dat valt echter wel mee (of nog erger tegen), want de witte pion op c4 staat ook (gewoon) op een wit (geel) veld. Bij nadere beschouwing van het bord blijken de velden namelijk niet om en om wit (geel) en zwart te zijn. Ik kwam bij reconstructie tot (ongeveer) deze stelling. Je vraagt je dan wel af waarom de beide spelers bij een dergelijke stelling nog zo ingespannen naar het bord kijken.

Conclusie: Jan Toorop zal wel geen schaker geweest zijn.

Adres Singer Museum: Oude Drift 1 Laren.

Open: dinsdag t/m zondag 10.00 – 17.00 uur.

Let op: reserveren verplicht, ook met Museumkaart.

Tata	Nodirbek Abdusattorov	Han Baas
-------------	------------------------------	---------------------

Dit jaar heb ik voor het eerst sinds lange tijd Tata Chess weer met meer aandacht gevolgd. Via mijn computerscherm weliswaar maar via livestreams zijn de partijen perfect te volgen en het deskundige en met humor en passie gegeven commentaar maken aantrekkelijk om naar te kijken. Niet iedereen was trouwens even enthousiast over deze formule, sommigen misten de interactie met het publiek, maar als online kijker valt dat minder op.

Door het (opnieuw) ontbreken van de topfavoriet (Carlsen) lagen er volop kansen voor jonge topgrootmeesters om dit toernooi aan hun erelijst toe te voegen. Het was tot aan het eind toe spannend maar uiteindelijk wist de Oezbeek Nodirbek Abdusattorov overtuigend aan het langste eind te trekken met 9 uit 13, na een vliegende start van 5½ uit 7. Voor mij was deze schaker nog een grote onbekende maar dat is volkomen onterecht want hij was de afgelopen jaren al heel dicht bij toernooiwinst.

Wat vooral opvalt is zijn heldere speelstijl. Misschien wel tekenend voor toppers. Geen complexe stellingen, zet zijn stukken op de juiste velden en probeert van daaruit zijn tegenstander beetje bij beetje in de problemen te brengen. Een gevoel van controle over de stelling. Iedere clubschaker zou willen spelen maar geeft of meteen het initiatief weg of bereikt niks. Zijn professionaliteit vertaalt zich niet alleen in de benadering van het spel maar ook in interviews achteraf. Onberispelijk gekleed, respectvol naar tegenstanders en met (inmiddels) goed Engels in analyses achteraf is hij een meer dan waardige ambassadeur van de schaaksport. Hij verloor tijdens Tata 2026 slechts één keer (goede partij van Giri) een indrukwekkende prestatie!

Na het succes in Wijk aan Zee heeft hij dit nog eens dunnetjes overgedaan door begin maart in Praag te winnen met 6 uit 9. Kortom een speler om in de gaten te houden de komende jaren. Zou hij ook het allerhoogste (FIDE wereldkampioen) kunnen bereiken? Hij is nog maar 21 dus maakt absoluut kans.

Maar... er kloppen inmiddels ook al weer nieuwe talenten aan de deur (Erdogmus en Oro) dus makkelijk zal het niet worden. Het is al langer bekend: schaken is meer en meer verworden tot een spel van tieners en twintigers. De huidige wereldkampioen Gukesh wordt in mei pas 20(!)...

Abdusattorov versloeg Gukesh (die ver verwijderd was van zijn beste vorm) zowel in Wijk aan Zee als in Praag. Typerend is het slot van ronde 5 in Praag. In bijgaande stelling speelde Gukesh 67. ... Dg6-f7? (na Dg6-d6 komt wit niet verder). Maar daarna kan de g-pion simpel opstomen en daar doe je als zwart niets meer tegen.

Uitslagen bekerwedstrijden

(vervolg van blz. 7)

KNSB-beker	ronde 1: vrij ronde 2: Promotie – Philidor Leiden	---- 1½ - 2½	<i>uitgeschakeld in 2^e ronde</i>
HSB-beker Hoofdklasse	ronde 1: DSC – Promotie ronde 2: Voorburg – Promotie Halve finale: Botwinnik – Promotie	3½ - ½ 1½ - 2½ 3½ - ½	<i>door loting toch naar 2^e ronde naar halve finale uitgeschakeld in halve finale</i>
HSB-beker 1 ^e klasse	ronde 1: Schaakhuis – Promotie ronde 2: Promotie – HSV	1½ - 2½ 1½ - 2½	<i>uitgeschakeld in 2e ronde</i>

<i>matcom</i>	Moskou aan de Dobbe	<i>Chris Schoon</i>
---------------	----------------------------	-------------------------

Algemene ledenvergadering, maandag 9 maart 2026

Er was één opmerking n.a.v. het verslag van de materiaalinventarisatie. Henk A. vroeg in zijn hoedanigheid van wedstrijdleider aandacht voor het klaarzetten en opruimen van het materiaal tijdens teamwedstrijden. Vaak staan de teams van de tegenpartij te lang te wachten om te kunnen beginnen. Daarnaast wordt na de wedstrijd het opruimen van het materiaal en de tafels en stoelen overgelaten aan één persoon (soms zelfs aan Theo!). Henk wees op teamspirit en teamverantwoordelijkheid. Uw materiaalcommissaris kan dit alleen maar onderschrijven.

Bij deze ene opmerking bleef het waardoor er ruim de tijd overbleef om stil te staan bij het aanstaande vertrek van de voorzitter.

Ja, onze voorzitter stapt op. Nou, nou, nou, dat werd eens tijd. Hoe vaak heb ik er wel niet op gewezen dat een levenslang voorzitterschap niet gewenst is. Russische praktijken heb ik dat genoemd. Zoetermeer werd zelfs genoemd 'Moskou aan de Dobbe'.

Toen tijdens corona een eerste hoestje werd waargenomen was er een sprankje hoop dat spoedig de voorzittersplaats vacant zou raken. IJdele hoop. Ik snap het best. Het is lastig het pluche los te laten. Gerhard kreeg dat gevoel al binnen een half jaar. Voor alle zekerheid ging hij maar verhuizen. Maar toch: het afgelopen half jaar reikte zijn lange arm vanuit Almelo nog tot ver.

Ik weet niet of ik nu blij of verdrietig moet zijn met het vertrek van de voorzitter. Moedeloos werd ik soms al weer een investeringsvoorstel van mij de prullenbak in ging. En het waren er vele. Ik heb het nog eens nagezocht. Vijf jaar geleden kwam ik met een prachtig voorstel om 20 elektronische schaakborden aan te schaffen. Op de clubavonden zouden onze partijen dan via internet te volgen zijn. Ook thuis, door moeder de vrouw. Zo weet zij van te voren dat u verloren hebt, en gekweld thuis zal komen. Zij zal u dan extra verwennen. Evenwel, de praktijk zijn zal dat ze tijdig een veilig heenkomen kan gaan zoeken. Of neem mijn voorstel om acht shirtjes voor het eerste team aan te schaffen. Goed voor de teamspirit. Toen dat niet mocht, heb ik een cursus mentale training voor het eerste voorgesteld. Ook dat ging niet door. Die aanvraag dateert al uit 2010. Gezien de huidige prestaties van het eerste is zo'n investering nog steeds meer dan noodzakelijk.

Tijdens corona kwam ik ook met tal van voorstellen:

- het dragen van witte handschoentjes;
- aanschaffen van tafels met een breedte van 1,5 m;
- niezen en hoesten in de elleboog, bij voorkeur in je eigen elleboog;
- vóór de wedstrijd geen handen schudden maar de staredown;
- als je verloren hebt geen hand, maar een buiging voor je tegenstander, op z'n Japans.

Stuk voor stuk levensreddende maatregelen. Geen enkele werd door de voorzitter gehonoreerd. Om moedeloos van te worden.

Wel knap van onze voorzitter is dat hij het Bierteam heeft overleefd. Niets hoor je meer van die gasten. Toentertijd kwamen ze vaak bij mij zeiken: "Meneer de materiaalcommissaris, er mist een stuk". Dan zei ik: "Joh, kijk eens in je kraag".

De nieuwe voorzitter kan natuurlijk een goede sier maken door al mijn voorstellen nog eens goed te bestuderen en dan alsnog in te voeren. Ook moet hij eens naar de kledingvoorschriften kijken. Carlsen kreeg van de FIDE een boete van 200 dollar omdat hij op het WK Rapid een spijkerbroek aan had. En nee, hij wilde zich niet verkleeden. Nou dacht ik nog, de FIDE moet 's zomers maar niet bij ons op de club komen kijken.

Hoeveel leden lopen er dan wel niet rond in een korte broek! De voorzitter voorop! Het wordt tijd voor een verbod in ons huishoudelijk reglement. De wereldschaakbond heeft inmiddels de kledingvoorschriften versoepeld. Spijkerbroeken mogen nu ook. Maar daar zag ik helemaal niets van terug op het laatste Tata-toernooi. De jonge mannetjes lopen er allemaal parmantig rond in een mooi colbertje; nét heertjes. Nou, dan in onze jonge jaren. Schakers droegen morsige colbertjes; colbertjes vol met vlekken van koffie en sigarenas.

Ik rond af. Jaap ook. Hij stapt op. Hij heeft het zeker verdiend. Ik zal hem missen. Immers, tegen wie anders moet ik straks aan lopen zaniken? De nieuwe voorzitter wil ik nog even sparen. Maar du moment, en ik herhaal du moment zijn tijd is gekomen, zal ik mij roeren. Wij houden u in de gaten.

<i>theorie</i>	Het Traxlertrauma	Harrie Boerkamp
----------------	--------------------------	------------------------

In een vorig schaakleven was ik enkele jaren lid van de Amsterdamse club MEMO, Max Euwe/Morphy. De club is later opgegaan in de schaakclub Euwe, waarmee in 2001 de Meesterklasse werd gehaald. Acht jaar later kwam het einde en werden de leden collectief lid van Caissa. MEMO had een levendig clubblad. Christophe van de Loo was een van de getalenteerde schrijvers. Christophe werd later volgeling van de Baghwan, een in Nederland zeer populaire goeroe uit het Indiase Poona. In de tachtiger jaren had de beweging een commune in Amsterdam. Christophe had een vaste rubriek in het clubblad: Het Traxlertrauma. Hij heeft zijn hele leven het Traxlergambiet gespeeld en verdedigde het hartstochtelijk. In 1983 werd een partij Christophe van de Loo (met wit dus) tegen M. Hesseling overal gepubliceerd en bejubeld, het bleek een gecomponeerde partij te zijn. Clubgenoten reageerden op elke rubriek met tegenvarianten, dat soort discussies was schering en inslag in de tijden zonder engine.

En toen kwam in mei 1987 het dramatische moment, dat Christophe moest melden dat het Traxlergambiet definitief weerlegd was. In een correspondentiepartij werd een variant, die tot dan als remise werd beschouwd, gekraakt en er bleef niets over. De laatste regels in de rubriek: Traxler weerlegd. Stop. Trauma verdwenen. Stop.

Ik geef de partij weer met het commentaar, zoals dat in de rubriek stond. Mogelijk is het gambiet later gerehabiliteerd, ik heb geen idee. En Stockfish zal er ook vast van alles van vinden. Laat de huidige waarheid even rusten en leef mee met het drama van de schrijver.

Christophe van de Loo: "Na tien jaar speurwerk ben ik tot de conclusie gekomen dat de romantische variant waarin zwart al zijn materiaal op het spel zet alleen weerlegd kan worden door... de ALLES-PAK-variant! Dat is zeer pijnlijk, het lijkt wel alsof je reactionair wordt.

Correspondentiepartij Oleksenko – Malktsirtis, 1984

1. e4 e5, 2. Pf3 Pc6, 3. Lc4 Pf6, 4. Pg5 Lc5

Het Traxlergambiet, ooit door Jan Timman het beste antwoord op 4 Pg5 genoemd.

5. Pxf7

Karpov speelde tegen Beljavski het te bescheiden 5 Lxf7+. Je moet gewoon op groot wild uit.

5. ... Lxf2+, 6. Kxf2

Geen gezanik. Over 6 Kf1 zijn boeken volgeschreven met prachtige varianten, maar gewoon nemen is het devies.

6. ... Pxe4+, 7. Ke3

Hier is weer 7 Kg1 geanalyseerd, maar waarom? Zo staan er tenminste weer twee zwarte stukken in.

7. ... Dh4

Hier splitsen zich de wegen. De andere mogelijkheid is 7. ... De7. Dan komt pas echt de alles-pak-variant aan de orde: wit slaat de toren!

Na 8. Pxd8! werkt 8. ... d5 niet wegens 9. Dh5 g6, 10. Pxd6 Dc5+, 11. Ke2 Df2+, 12. Kd1 Pf6, 13. Tf1 Dxd2, 14. Ph4+. Het alternatief is 8. ... Dg5+, 9. Kxe4 (alles pakken!) d5+, 10. Lxd5 Lf5+, 11. Kf3 Lg4+ (variant van Estrin), 12. Kf2 Lxd1, 13. Lxc6 bxc6, 14. Txd1. →

Ik beweer dat wit gewonnen staat, ook na verlies van het paard op h8.

8. g3 Pxd3, 9. hxg3 Dd4+, 10. Kf3 d5, 11. Th4 e4+, 12. Kg2 →

Nu is 12. ... Kxf7? fout: 13. Dh5+ Ke6, 14. d3 Kd6, 15. Lf4+ Kc5, 16 c3.

En ook 12. ... Tf8 is niet speelbaar: 13. Tf4 Dxc4, 14. Pa3 Dc5, 15. Dh5 g6, 16. Dxd7 Le6, 17. Pg5 (variant van Van der Tak).

12. ... 0-0 de enige zet.

Lange tijd werd dit als remise beschouwd, omdat wit eeuwig schaak niet zou kunnen voorkomen na bijvoorbeeld 13. Dh5 Txf7, 14. Lxd5 Df2+.

Tot deze partij gespeeld werd.

13. Tf4! dxc4. Beter dan 13. ... Txf7, 14. Txf7 Kxf7, 15. Dh5+ Ke6, 16. Le2.

14. Df1 Txf7, 15. Txf7 Lg4, 16. Pc3 Pe5, 17. Df2

Dat is de belangrijke pointe. Als wit dit niet had zou zijn toren van de f-lijn verjaagd worden, en ging zwarts aanval door. Nu pakt zwart in godsnaam dan nog maar een kwaliteit

17... Lf3+, 18. Txf3 exf3+, 19. Kg1 →

Lange tijd heb ik hoop gehad dat zwart met 19..c5 nog kansen zou hebben. Om verder te komen moet wit wel dames ruilen, dus 20 Dxd4 cxd4 21 Pe4 Te8 22 Pf2 Pc6 23 Pg4! En hoewel de stand complex is heeft zwart geen kansen meer.

19. ... Dd7, 20. d4!

Weer zo'n schitterende correspondentiezet. Het gaat allemaal net, en daardoor bevrijdt wit zich snel en houdt een stuk over.

20. ... exd3, 21. Lf4 Pg6, 22. Dxf3 dxc2, 23. Tc1 Pxf4, 24. Dxf4 Tf8, 25. Dc4+ Kh8, 26. Txc2 c6, 27. Dc5 Tf5, 28. Tf2 en hier eindigen de mij bekende zetten van Oleksenko – Malktsirtis."

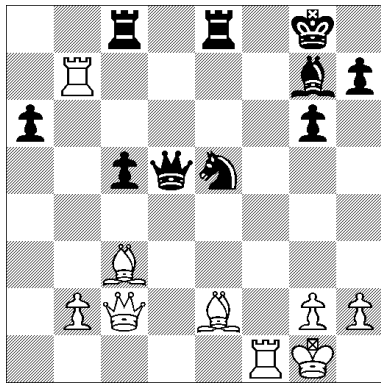

Citaat van de maand [2]

"Gelukkig maar, want ik ben de enige in deze auto"

[een Promoot-redacteur, na de mededeling van zijn teamgenoten "jij mag voorin zitten", nadat hij het enige hele punt had gescoord in de uitwedstrijd tegen DSC 8] (*)

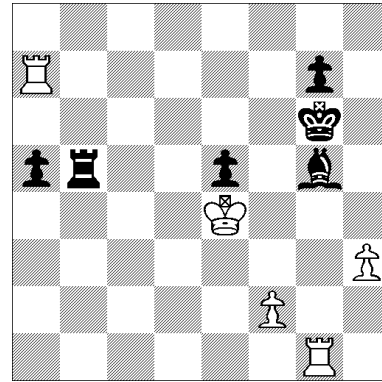
(*) de uitspraak dat iemand op de terugweg "voorin mag zitten" dateert uit een ver verleden, toen (vermoedelijk) John Tan dit zei tegen Niels Veldhuizen (de zoon van), die ooit het halfje scoorde in een met 7½-½ verloren verre uitwedstrijd (Naaldwijk? Wassenaar?)

stelling 1

wit
aan zet

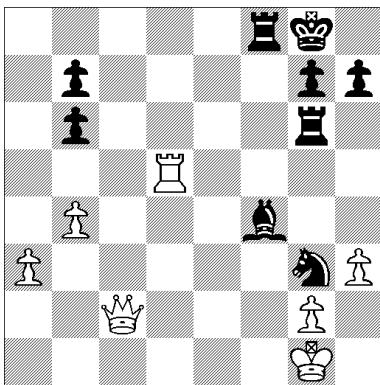
○

stelling 2

wit
n zet

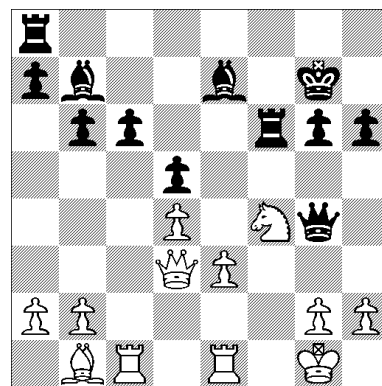
○

stelling 3

zwart
aan zet

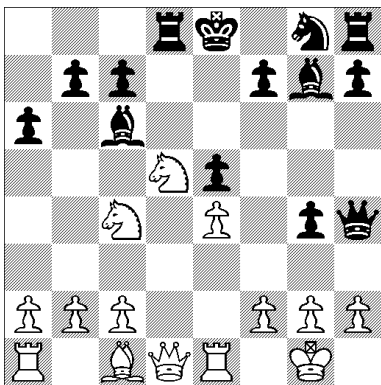
○

stelling 4

wit
aan zet

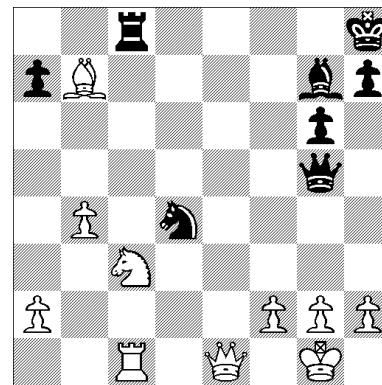
○

stelling 5

zwart
aan zet

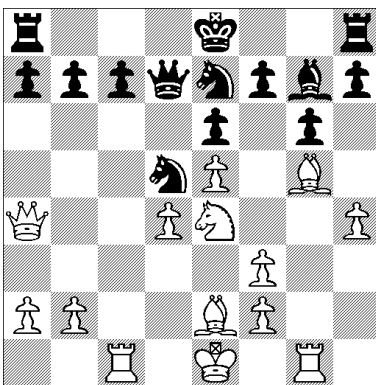
●

stelling 6

zwart
aan zet

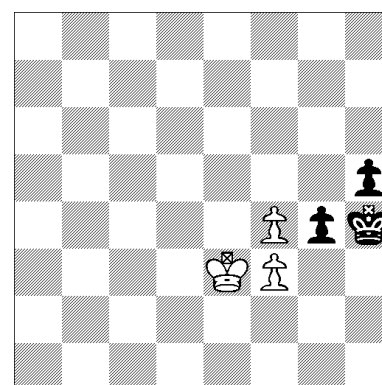
●

stelling 7

wit
aan zet

○

stelling 8

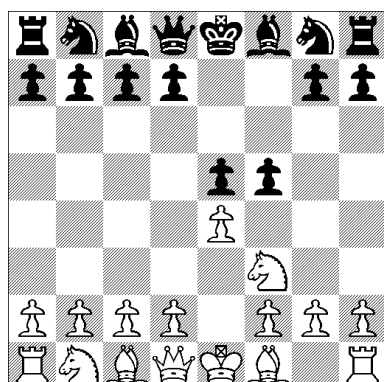
wit
aan zet

○

bron: internet

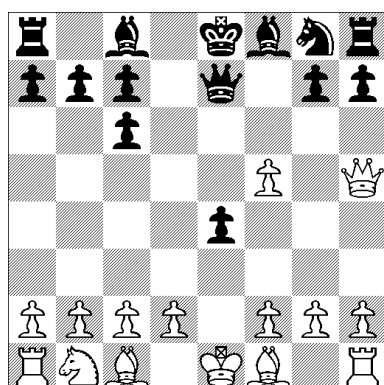
oplossingen: → blz. 33

partij	Zonder geluk schaakt niemand wel	<i>John Tan</i>
--------	---	---------------------

9 februari 2026, extern tegen Rijswijk 3. “Een vreselijke avond” was eerst de kop van dit artikel, een titel waar ik niet lang over hoefde na te denken. De hele avond had ik namelijk een vreselijke avond, een gevoel zelfs tot lang na afloop van de partij.

Ik ben vorig jaar 70 jaar geworden en dan denk je dat je op schaakgebied wel alles heb meegemaakt. Dit klopt niet. Mijn tegenstander speelde Lettisch gambiet: **1. e2-e4 e7-e5, 2. Pg1-f3 f7-f5**. Hij kende de opening, ik helemaal niet. Na twee zetten al uit m’n boekje en op eigen kracht verder. Na twee zetten al een diagram, ik hoor de hoofdredacteuren al juichen. Hoera, zo komt het blad wel vol.

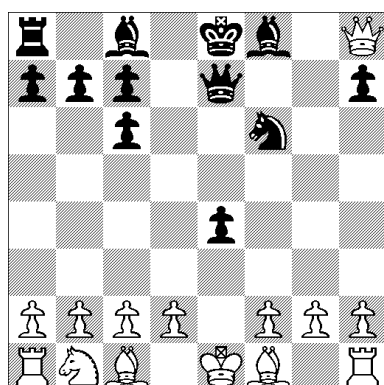
In het eerste diagram na lang denken maar op f5 geslagen.

3. e4xf5 e5-e4, 4. Dd1-e2 Dd8-e7. Hier dacht ik aan Pb1-c3 om de zwarte pion nog een keer aan te vallen maar zag gelukkig (titel van dit artikel) op tijd dat zwart dan met e4xf3 een paard wint.

5. Pf3-d4 Pb8-c6, 6. Pd4xc6 d7xc6, 7. De2-h5+; zie diagram. Het logische vervolg van e4xf5. Ik was al een half uur kwijt terwijl zwart amper bedenktijd had gebruikt. Blijkbaar nog theorie voor hem.

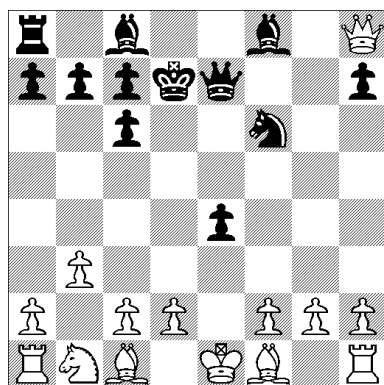
7. ... g7-g6, 8. f5xg6 Pg8-f6, 9. g6-g7 Pf6xh5, 10. g7xh8D Ph5-f6.

Een dame op zet 9 verliezen (op het schaakbord) is mij in die 70 jaren nog nooit gelukt. Direct een splinternieuwe halen op h8 ook niet.

In deze stelling had ik in gedachten de partij al opgegeven. Met wit helemaal niets ontwikkeld behalve de dame op h8. Zwart heeft plannen genoeg en niet al te ingewikkeld. Lc8-f5, lange rokade, Lf8-g7 en de witte dame op h8 is gevangen.

Ik houd moed, dankzij Max Euwe. Volgens de Euwe-telling telt een dame voor 9 punten. De buitgemaakte Toren+Loper+pion zijn ook 9 punten waard, so don’t panic! Vervelender was dat wit een slechte stelling heeft en dat de dame op de nominatie staat om tegen hooguit een toren te worden afgeruild. Maar voor 21.00 uur opgeven is iets te vroeg, slecht voor het moraal van het team en slecht voor mijn ELO.

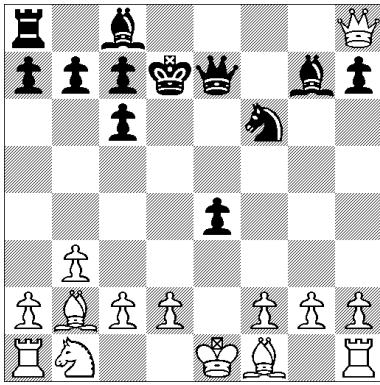
Hoe nu verder? Wit moet stukken ontwikkelen. Kort rokeren lijkt me niets met die open f- en h-lijn. Blijft over lang rokeren, dus Lc1 er uit.

11. b2-b3 Ke8-d7 oh ja, dit kan ook, niet aan gedacht.

Koning opzij, daarna Lf8-g7 en de witte dame is gevangen.

12. Lc1-b2 mensen die mij kennen weten dat op de eerste zet b3 en dan Lb2 in mijn systeem zit evenals b6 en Lb7. Omdat ik inmiddels al flink wat tijd heb verbruikt, heb ik zonder nadenken Lb2 gespeeld.

Bij Fritz gaan alle lampen branden. Na Lc1-a3 staat het +7 voor wit! Want c6-c5 helpt niet: La3xc5 De7xc5 Dh8xf6.

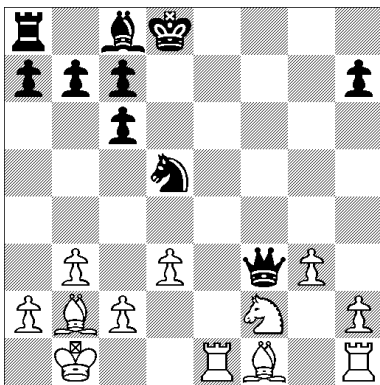

12. Lc1-b2 Lf8-g7. Nu kost Lb2xf6 De7xf6 Dh8xh7 Df6xa1 materiaal, dus tijd om te gaan rommelen. Te beginnen met Dh8xg7.

13. Dh8xg7 De7xg7, 14. Pb1-c3 met Pxe4 als dreiging. Zwart ziet dat natuurlijk. Het is helemaal niets maar ik doe weer een beetje mee!

14. ... Pf6-d5, 15. 0-0-0 Dg7-g6, 16. g2-g3. Ontneemt Pd5 veld f4 en Lf1 kan nuttige dingen gaan doen. Even hout tellen. Dame kwijt tegen Toren+Loper+pion. Materiaal staat gelijk, vind ook Fritz: +0,33. Zelf vind ik wit beter staan want koning veilig, ontwikkeld en het loperpaar.

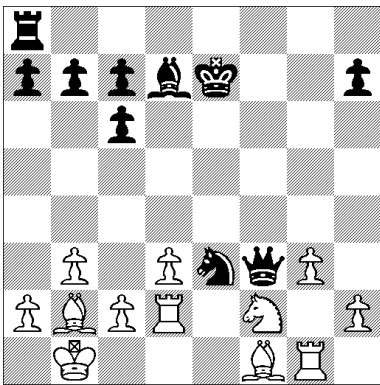
16. ... Kd7-d8, 17. d2-d3 Dg6-g5+, 18. Kc1-b1 e4-e3, 19. Pc3-e4 Dg5-h5, 20. Td1-e1 e3xf2, 21. Pxf2. Nou, wit staat wel aardig toch? Koning veilig, Lb2 is een monster op a1-h8, Te1 heeft de hele e-lijn.

21. ... Dh5-f3. Wat is dit?! Zag ik niet aankomen! Pf2 staat aangevallen en Th1 ook maar gelukkig toevallig gedekt door het paard. Als het aangevallen paard vertrekt dan valt Th1. Door een gelukkig toeval kan wit **22. Te1-e2** spelen. Zonder geluk schaakt niemand wel. De toren is toevallig gedekt door de loper of f1.

22. ... Pd5-e3. Nu dreigt wit op f1 te slaan waarna Te2 niet meer gedekt staat. Gelukkig kan **23. Te2-d2.** Zonder geluk schaakt niemand wel.

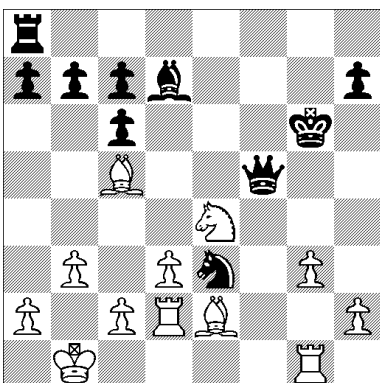
23. ... Lc8-d7, 24. Th1-g1 maar ff in veiligheid brengen.

Ondertussen heeft zwart zich ontwikkeld. Ta8 op een mooie plek neerzetten en zwart staat minstens gelijk.

Dat paard op e3 is een beetje vervelend. Hoe krijg je het weg? Gelukkig helpt **24. ... Kd8-e7** een handje. Zonder geluk schaakt niemand wel.

25. Lb2-a3+ Ke7-f7. Hier zit ik al te loeren op een familieschaak met het paard. **26. Pf2-e4 Kf7-g6.** Zwart heeft gezien dat Pe3xf1 niet gaat vanwege Pe4-g5+. **27. Lf1-e2 Df3-f5.**

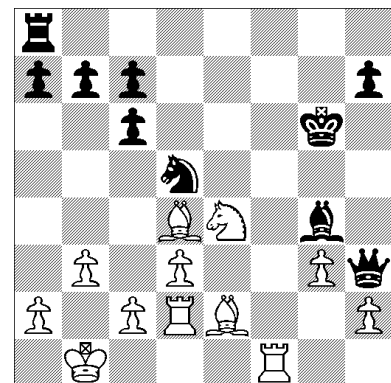

28. La3-c5. Wat is schaken toch mooi, kijk eens hoe harmonieus de witte stukken met elkaar samen werken.

28. ... Pe3-d5, 29. Lc5-d4.

De koning kan nu niet via g7 weg komen.

29. ... Df5-h3, 30. Tg1-f1 Ld7-g4. →

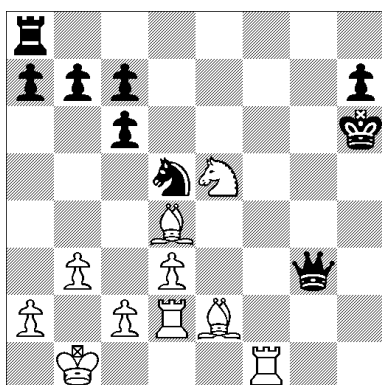

Tsja, dit is toch weer typisch ik. Weer alleen bezig met eigen plannen zonder te kijken wat de tegenstander allemaal doet. Helemaal in de zevende hemel omdat de witte stukken goed samenwerken en omdat de zwarte koning bijna mat staat. Toch goed gedaan van John! Wat nu? Lxg4 kan niet wegens Dxf1. Tf2 kan maar dan ben ik m'n mooie loperpaar kwijt. Toch is dat het beste volgens Fritz: +3.

31. Pe4-f2. Inmiddels hebben wij allebei weinig tijd. Intuïtief speelt zwart de aangevallen dame weg. Hier heb ik Dh3-h6 gemist maar mijn tegenstander heeft het gelukkig ook niet gezien. Zonder geluk schaakt niemand wel.

31. ... Dh3xh2, 32. Pf2xg4 Dh2xg3,

33. Pg4-e5+ Kg6-h6 (zie diagram),

34. Tf1-h1+ Kh6-g5,

35. Th1-g1 Dg3xg1,

36. Ld4xg1 (eigenlijk is Pe5-f3xg1 mooier).

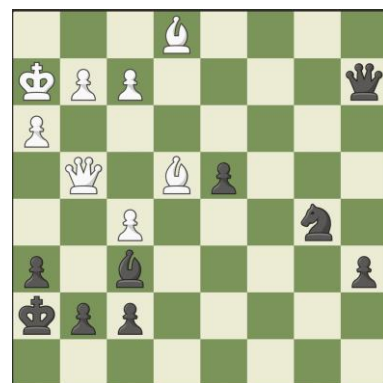
En na nog een paar zetten was het punt binnen.

Wel gewonnen maar ontzettend veel geluk gehad. Bij het naar huis gaan nam ik mij voor om deze opening goed te bestuderen want zo'n zware vermoeiende vervelende avond wil ik niet nog een keer meemaken.

spanning	Als de haven in zicht is.....	Jan Willem Duijzer
-----------------	--------------------------------------	---------------------------

Leiderdorp, 13 december 2025. Nog dertig seconden op de klok. De stelling is totaal gewonnen. Mijn stukken staan perfect, de koning van mijn tegenstander - een speler van bijna 2200 niveau - is een wandelend probleem en zelfs zonder diep rekenen zie je dat het voorbij is. Dit kan niet meer misgaan. Ik voel het moment waarop de spanning uit mijn schouders zakt. En precies op dat moment begint het mis te gaan.

Ik speel nog een zet. Mijn tegenstander denkt lang na. Ik kijk even rond in de zaal. Het bekende gevoel dient zich aan: dit is binnen. Nog een paar zetten en het punt is gedrukt. Mijn tegenstander, met wit, doet een zet, zijn 40e, en staat op. Ook hij weet dat zijn lot beslist is. Ik kijk niet meer naar de klok. Ik heb alle tijd. En de stelling is eenvoudig. Het is een kwestie van techniek.

Twintig seconden.

Ik denk rustig na over twee opties. Pc3 of a5. Beide goed. Het diagram staat hiernaast.

Nog tien seconden.

Mijn vlag valt. Ik zie het niet. Mijn tegenstander, weer aangeschoven, wel.

Bijna verontschuldigd wijst hij naar de klok. Nu zie ik het ook.

De stelling was gewonnen. Alleen de tijd was het niet. Het merkwaardige is dat dit soort dingen zelden gebeurt wanneer je slecht staat. Als je onder druk staat, ben je alert. Je kijkt naar elk detail, telt elke seconde, controleert elke zet. Maar wanneer je gewonnen staat, verandert er iets in je hoofd. De spanning verdwijnt.

En juist die spanning heb je nodig.

Een paar maanden later gebeurde precies hetzelfde. In Zoetermeer dit keer, op 7 maart 2026. Tegen Caissa Eenhoorn. Weer tegen een sterke speler. Weer een gewonnen stelling. Zie hiernaast. Ik ben aan zet, met zwart, d4 of Lc8 winnen beide eenvoudig.

Weer dat subtiele moment waarop je brein denkt: dit is klaar. En weer die kleine mentale verschuiving van concentratie naar ontspanning. De eerste keer kun je dat pech noemen. De tweede keer begint het op een patroon te lijken. Het fascinerende is dat ontspanning normaal gesproken als iets positiefs wordt gezien. Minder stress, meer rust - dat is ongeveer het standaardadvies voor een gezond leven.

Maar in sommige situaties werkt het precies andersom. Een beetje spanning houdt je scherp. Het zorgt ervoor dat je blijft rekenen, controleren, dat je nog één keer kijkt of er geen verborgen truc is. Spanning is een vorm van mentale energie. Zodra die verdwijnt, sluipt er iets anders binnen: gemak.

Je ziet dat overal. In sportwedstrijden bijvoorbeeld. Teams die met 2-0 voorstaan gaan ineens slordiger spelen. Een tennisser die de eerste set met 6-0 wint en daarna zijn scherpste kwijtraakt. De marathonloper die het stadion binnenkomt en alvast begint te juichen voordat de finishlijn bereikt is...

Succes ontspant. En ontspanning maakt fouten mogelijk. Misschien is dat ook wat topspelers onderscheidt van de rest. Zij blijven gespannen wanneer anderen al ontspannen zijn. Ze spelen een gewonnen stelling met dezelfde concentratie als een verloren stelling. Dat klinkt logisch, maar het is verrassend moeilijk. Want de menselijke geest houdt van afronding. Zodra iets bijna klaar is, wil je het mentaal afsluiten. De partij is gewonnen, het punt binnen, het hoofdstuk afgerond. Alleen staat er soms nog een klok te tikken.

Sinds mijn twee nederlagen heb ik mezelf een eenvoudige regel opgelegd: een stelling is pas gewonnen wanneer de tegenstander opgeeft - of wanneer zijn vlag valt. Niet eerder. Tot dat moment is ontspanning simpelweg een risico. In schaken, zoals in het leven, verlies je zelden omdat je te slecht bent. Je verliest vaker omdat je te vroeg denkt dat het al gedaan is.

Afgelopen week nog tegen Jan Blankespoor – toch weer. Ik bereikte met zwart een strategisch gewonnen stelling. Zie hiernaast. Ted7 gevolgd door Pf4 wint al een pion.

Kwestie van techniek dacht ik. Dat was niet slim. Zeker niet tegen de puzzelkoning van de vereniging. Een blunder volgde. Direct Pf4?? Geen goed idee. Jan hoefde niet lang na te denken over Dxf4! Oeps. En even later, onverbiddelijk, viel de 'vlag'.

Laat het een les zijn. Ontspanning is killing.

<i>museum</i>	Tentoonstelling 'Art She Crafted'	<i>Henk Alberts</i>
----------------------	--	--------------------------------

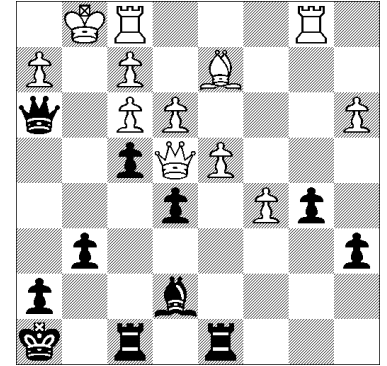

In het Wereldmuseum Rotterdam (Willemskade 25) is van 16 januari t/m 27 september 2026 de tentoonstelling 'Art She Crafted' te zien. Doel van de tentoonstelling is om te laten zien hoe vrouwen overal ter wereld, van de oudheid tot nu, een onmisbare rol speelden in kunst en cultuur, als makers, opdrachtgevers, verzamelaars en vernieuwers. Onderdeel van de tentoongestelde voorwerpen is ook een groot 'modebewust' schaakspel van stof (afbeelding) dat centraal in één van de zalen staat.

Elders in deze Promoot schrijft John Tan onder de titel "Zonder geluk schaakt niemand wel" dat een beetje geluk in een schaakpartij soms wel handig is (om het eens met andere woorden te zeggen). Dat mag dan zo zijn, maar ook geldt "Een helpende hand is niet te versmaden". Net iets anders, maar ook zeer welkom, zo'n helpende hand... Hierbij drie voorbeelden uit recente partijen waarin bovengetekende steeds zwart had.

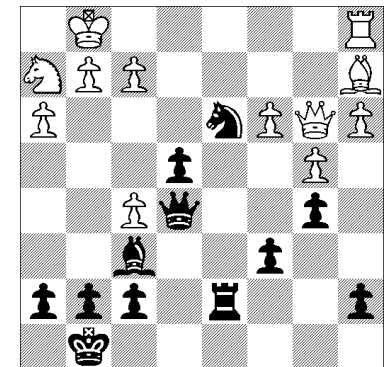
[1] Siem de Vries – RdV, intern 23-02-2026

In deze stelling speelde ik **29. ... Tf5**, met de matdreiging **30. ... Tg5+**, **31. Kh1 Dg2#**. Wit verhinderde dit met **30. exf4**, waarna de toren niet naar g5 kon, maar wel naar h5: **30. ... Th5**. Zwart dacht nu dat hij mat zou gaan door **31. ... Dxh2#**, en zag alleen nog de mogelijkheid **31. Dxe5+**, hetgeen de dame kostte. Hij had het langer kunnen volhouden met **31. Tfd1**; als ik dan toch **31. ... Dxh2+** zou spelen, dan zou de waardering van "zwart wint" veranderen in "gelijk"! (De beste zet voor zwart zou in dat geval **31. ... Txd4** zijn.) Het ging zo verder: **31. ... Txe5**, **32. fxe5 Txd4**, **33. Le3 Th4** en wit gaf op wegens alweer dat probleem op de h-lijn.

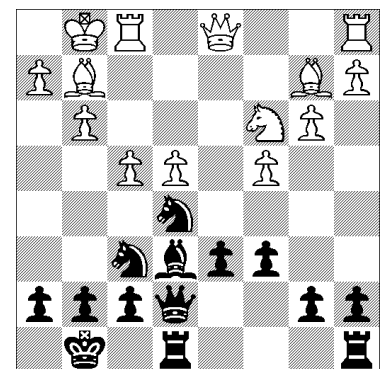
[2] Alec Veld – RdV, intern 23-03-2026

Hier speelde wit **26. Pg4**, waarop volgde **26. ... Dxf5**. In plaats van het nuttige **27. Pxf6+** speelde zwart nu **27. Pe3??**, met als gevolg paard- (en partij-)verlies door **27. ... Dxf2+**, **28. Kh1 Dxe3**. Wit probeerde nog **29. Td1**, maar dat maakte het alleen maar erger: **29. ... Pf2+**. Na **30. Kh2** hoopte hij misschien op **30. ... Txd1** (met winst voor wit: **31. Dxf7+** en mat), maar na **30. ... Pxd1** gaf hij op.

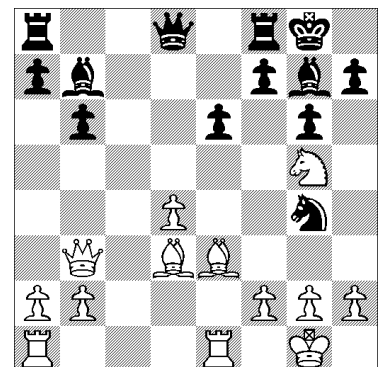
[3] Cas van Mierlo – RdV, extern 19-03-2026 (DSC 8 – Promotie H4)

(Voor wie het laatste H4-verslag op de website nog niet heeft gelezen.) Na de zet **14. f2-f4** (diagram) speelde ik **14. ... Peg4**, waarop wit de paardvork op e3 verhinderde met **15. Te1**. Ik reageerde hierop met de "rustige" zet **15. ... Dc7**; de waardering was en bleef "beter voor wit". Wit zag het gevaar niet, en speelde **16. h3??**, waarmee de waardering omsloeg naar -7,2! Hij had verwacht dat zwart het aangevallen paard van g4 naar h6 zou spelen, en zat behoorlijk verbijsterd te kijken na **16. ... Db6+**. Hij kon nu kiezen (afgezien van nutteloze tussenzetten): **Kh1** met dameverlies (paardvork), of **Kf1** met direct mat. Hij zag de vork, speelde "dus" **17. Kf1**, en was zo mogelijk nog meer verbijsterd na **17. ... Df2#**.

[4] RdV – Maarten Wichhart, intern 30-03-2026

Nummer 4? Ik zou toch 3 voorbeelden geven? Klopt, maar dit geval had ik er graag bij gehad, alleen viel het bij nader inzien niet in deze categorie... De in groep 2 verdwaalde Maarten had hier **16. ... Pg4** gespeeld, en ik dacht (naïef?) maar liefst twee pionnen te winnen met **17. Pxe6** (**fxe6**, **18. Dxe6+ Kh8**, **19. Dxc4**). Helaas volgde echter **17. ... Dh4** (oeps), en kwam ik gewoon een stuk achter te staan: **18. h3 Pxe3**, **19. Txe3 fxe6**, met vrij snel verlies tot gevolg. En Maarten weer op weg naar groep 1...

En opnieuw heeft de redactie voor u weer een aantal mooie **mat-in-2** problemen geselecteerd.

Wit aan zet | oplossingen: → blz. 33

<p>1</p>	<p>2</p>	<p>3</p>
<p>4</p>	<p>5</p>	<p>6</p>
<p>7</p>	<p>8</p>	<p>9</p>
<p>10</p>	<p>11</p>	<p>12</p>

<i>puzzel</i>	Kerstpuzzel 2025: oplossing + uitslag	<i>Jan Blankespoor</i>
---------------	--	----------------------------

MIJN SCHOONHEID IS DAT IK ONTZETTEND RIJK BEN. Dat was de uitspraak, die tevoorschijn kwam bij het correct oplossen van de kerstpuzzel in de Kerst-Promoot. Natuurlijk werd die gedaan door narcist-daddy nummer 1, gezeteld in het Witte Huis aan de overkant. Elf oplossingen kwamen binnen bij de redactie, waarvan er één zelfs uit België (van oud-lid Richard Pijl). Negen oplossingen waren foutloos, slechts in die van Bert Ouwens (nr 3 Tarnstroom) en Ben en Marianne Ahlers (nr 27 Wattstraat) trof ik helaas een fout aan.

Mijn complimenten voor alle oplosers! Zij kennen Zoetermeer dus goed!

Tobin van den Nieuwendijk, Richard Pijl, Jan Willem Duijzer, Frans Martens, Gerhard Eggink, Sipke de Swart, Chris Schoon, John Tan en Hamilcar Koops zaten tijdens de afgelopen ledenvergadering in de loting voor de drie prijzen; de winnaars van de loting waren **Jan Willem, Chris** en **John**.

De 36 Zoetermeerse straatnamen:

1. Pa na Ma P na D min N wordt Panamapad 2. Rij N STRO om wordt Rijnstroom 3. Moe in STROOM wordt Mainstream 4. Op STER LAND wordt Opsterland 5. Bach rond E min N wordt Bachrode 6. Aruba omgekeerd Fout met F=H wordt Aburahout 7. Taiwan = Formosa 8. G onder Ka De met R=L wordt Gondelkade 9. V onder straat met R=L wordt Vondelstraat 10. Achten weg met N=R wordt Achterweg 11. Wortel BAKKER min B wordt Wortelakker 12. S ER in G EN paar K min A wordt Seringenpark 13. Onderlangs 14. Kruis H2O wordt Kruiswater 15. Eerst Akker met E=G wordt Gerstakker 16. Noordwaarts 17. T in T L aan wordt Tintlaan 18. Kwart S niet zonder N wordt Kwartsiet 19. H in S in GO met I=U wordt Hunsingo	20. Haakwerk min H met K=F wordt Aakwerf 21. L om BOK wordt Lombok 22. M aan SPEEN met P=T wordt Maansteen 23. OOST ERGO wordt Oostergo 24. PIN Terzijde wordt Pinterzijde 25. Appel Gaande met N=R wordt Appelgaarde 26. A na T AAS wordt Anataas 27. Allicht = Uiteraard met W erin wordt Uiterwaard 28. T over BERG wordt Toverberg 29. Lijn B aan wordt Lijnbaan 30. Na De L aan met N=K wordt Kadelaan 31. FR in K rij K L aan met I=A wordt Frankrijklaan 32. Tijgeroog 33. Na R is Ka G in G met N=M en I=A wordt Mariskagang 34. Rij N Belg met L=R en R=W wordt Wijnberg 35. Toer na LIJN met N=M wordt Toermalijn 36. Z aan S grote N min T wordt Zaansgroen

Citaat van de maand [3]

“Deze zet wordt in de bovenbond nooit gespeeld”

[Manuel Nepveu, toen hij ooit na een KNSB-carrière in een HSB-team terecht kwam] (*)

(*) voor onze jongere lezertjes:

*in het verleden werden de regionale schaakbonden (zoals de HSB)
“onderbonden” genoemd, o.a. omdat teams toen konden promoveren
en degraderen van de regionale (lagere) bond naar de KNSB en v.v.*

Oplossingen problemen

Kort maar krachtig (blz. 1)

stelling A	stelling B	stelling C
1. Da4+! 1. ... Txa4, 2. c8D# mat 1. ... Kf8, 2. Dxa8# mat	1. Te8! 1-0 bijvoorbeeld: 1. ... Dc4 (dekt g8), 2. Dg7# mat	1. Lg8! (dreigt Dh7#) 1. ... Kxg8/Dxg8, 2. Td8 1-0

Wit / zwart speelt en wint (blz. 25)

stelling 1 1. Lc4 Dxc4, 2. Txg7+ Kh8 (2. ... Kxg7, 3. Lxe5+ Txe5/Kg8, 4. Dxc4 1-0), 3. Lxe5 Dxc2, 4. Tf8+ Txf8, 5. Txg6+ Tf6, 6. Lxf6# mat	stelling 2 1. h4 Tb4+, 2. Kxe5 Txh4, 3. f4 Txf4, 4. Txg7+ Kxg7, 5. Txg5+ Kh6, 6. Kxf4 1-0
stelling 3 1. ... Le3+, 2. Kh2 Lg1+, 3. Kxg1 Tf1+, 4. Kh2 Th1# mat	stelling 4 1. Pxd5 cxd5, 2. Tc7 met materiaalwinst
stelling 5 1. 1. ... Lxd5, 2. exd5 g3 0-1 (zwart wint door de dubbele dreiging Dxc4 en gxf2+)	stelling 6 1. ... Dxc1!, 2. Dxc1 Txc3, 3. Dxc3 (op een andere damezet volgt 3. ... Tc1 en 4. .... Pe2+) 3. .... Pe2+, 4. Kf1 Pxc3 0-1
stelling 7 1. Pd6+! cxd6, 2. Lb5 Pc6, 3. Txc6 0-0, 4. Tc1 met damewinst	stelling 8 1. Kf2 Kh3 (1. ... g3+, 2. Kg1), 2. Kg1 Kh4, 3. Kg2 g3, 4. Kg1 g2, 5. Kh2 g1D, 6. Kxg1 Kg3, 7. f5 1-0

12 x mat in 2 (blz. 31)

1: 1. Dxc7+! Pxc7, 2. Tf7#	2: 1. Dg8+ Kf6, 2. Df8#	3: 1. Pf7++ Kg8, 2. Ph6#
4: 1. Db7+ Ke8, 2. Dxf7#	5: 1. Tc6+! bxc6, 2. Lc4#	6: 1. Dxc7+! Pxc7, 2. Tf8#
7: 1. Kh8! Ta6/.../Ta1, 2. Dxb7# 1. Kg8? Dd5+, 2. Lxd5+ Tb7, 3. Dxb7# (mat in 3) 1. Kf8?? Dxf3+ 0-1	8: 1. Tfg6+ Kf7, 2. Txg5#	9: 1. Dg6+! fxg6, 2. fxg6#
10: 1. Dh8+! Kf7, 2. Txg6#	11: 1. Dg5+! hxg5, 2. h5#	12: 1. Da6+! Lxa6, 2. T2c6#

Agenda	↓ intern	↓ extern
--------	----------	----------

april 2026			
ma 13 apr	19:45	[22] periode 2, ronde 7	
ma 20 apr	19:45	[23] periode 2, ronde 8	
di 21 apr	19:45	<i>centrale slotronde HSB 1^e kl.</i>	→ Promotie H1 - Schaakmat Westl. 2 → Promotie H2 - SHTV 2 → Promotie H3 - DSC 4
wo 22 apr	19:45	<i>centrale slotronde HSB 2^e kl.</i>	→ Promotie H4 - Wassenaar 1
ma 27 apr		<i>geen clubavond (Koningsdag)</i>	

mei 2026			
ma 4 mei	19:45	rapidtoernooi (dag 7)	
ma 11 mei	19:45	[24] periode 2, ronde 9	
ma 18 mei	19:45	[25] periode 2, ronde 10	
ma 25 mei		<i>geen clubavond (Pinksteren)</i>	

juni 2026			
ma 1 juni	19:45	rapidtoernooi (dag 8)	
ma 8 juni	19:45	[26] periode 2, ronde 11	
ma 15 juni	19:45	[27] periode 2, ronde 12	
ma 22 juni	19:45	[28] periode 2, ronde 13	
ma 29 juni	19:45	[29] periode 2, ronde 14	

juli 2026			
ma 6 juli	19:45	[30] periode 2, ronde 15	
ma 13 juli	19:45	zomercompetitie - ronde 1 en 2	
ma 20 juli	19:45	zomercompetitie - ronde 3 en 4	
ma 27 juli	19:45	zomercompetitie - ronde 5 en 6	

augustus 2026			
ma 3 aug	19:45	zomercompetitie - ronde 7 en 8	
ma 10 aug	19:45	zomercompetitie - ronde 9 en 10	
ma 17 aug	19:45	zomercompetitie - ronde 11 en 12	
ma 24 aug	19:45	zomercompetitie - ronde 13 en 14	
ma 31 aug	19:45	zomercompetitie - ronde 15 en 16	

september 2026			
ma 7 sept	19:45	seizoensopening 2026-2027	